Ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ورمبنۍ ټولګه

غوټۍ اوږېده

(افسانې)

ليکوال : ګل رسول ايلمّ

(c) ketabton.com: The Digital Library

بِسۡمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحۡمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

پيل کوم په نامه د الله چې ډېر مهربانه او بخښونکے دے

(c) ketabton.com: The Digital Library

د چاپ ټول حقوق د ليکونکي په حق کښې خوندي دي

Disclaimer

This is a work of fiction. Names, characters, businesses, places, events, locales, and incidents are either the products of the author's imagination or used in a fictitious manner. Any resemblance to actual persons, living or dead, or actual events is purely coincidental.

ياد ګيرنه

د دې افسانو ټول کردارونه فرضي دي که کوم کردار يا کومه واقعه د چا د کردار يا د ژوند د ربښتنې واقعې سره مناسبت لري نو دا به قطعاً يو اتفاق وي ځکه چې ليکوال د ټولنې خبرې کوي د ذات نۀ....

(c) ketabton.com: The Digital Library

د کتاب پېژندګلو

کتاب نوم	----------------	غوټۍ اورژېده
لیکونکے	----------------	ګل رسول ایلمؒ
رابطه نمبر	----------------	03449507275
اي میل	----------------	mukhlis.gul.rasoolkhan@gmail.com
اشاعت	----------------	اکتوبر 2021ء
کمپوزر	----------------	ګل رسول ایلمؒ
بیه	----------------	250 روپۍ
شمیر	----------------	پینځۀ سوه
پروف ریډنګ	----------------	همایون غزلؒ
د چاپ ځائے	----------------	عامر پرنټ اینډ پبلشرز، پېښور

aamirprint2010@gmail.com
0300-9019499

د موندلو درکونه

* حماد بک سنټر امیر افضل خان پلازه مېن بازار بټخېله
* پښتو اکېډیمي کتاب پلورنځائے پېښور پوهنتون
* سدیس بک ډپو مېن بازار منډا

(c) ketabton.com: The Digital Library

ټوون

د هغه چا په نوم چې ټول عمر ئې زما په نوم فخر کړے دے او
زۀ ئې دُنیا او په اخیرت د خپل سرتاج ګڼلے یم -

(c) ketabton.com: The Digital Library

ډالۍ

* د پښتو د افسانې او شعر لوئې نوم (لائق زاده لائق) صېب ته چې زما اوستاذ دے او زما ئې په ډېر اخلاص سره رهنمائي کړې ده -
* زما خور يار همايون غزل صېب ته چې په ما ډېر ګران دے -
* هغه چاته چې د پښتون او پښتو ژبې سره مينه کوي -

په درناوي
ګل رسول ايلمؔ
کوز دير بخت بلنده خادګزئ

(c) ketabton.com: The Digital Library

فهرست

- ❖ د ګل رسول ایلم افسانې 10
- ❖ غوټۍ اوورژېده یؤ تاثر 15
- ❖ شلمه صدۍ او پښتو افسانه 17
- ❖ ګل رسول ایلم او افسانه 20
- ❖ د ګُل رسول ایلم " غوټۍ اوریژېده" 21
- ❖ دا قیصې 23
- ❖ د ایلم جان لنډه پېژنګلو او افسانې 24
- ❖ خپلې خبرې 28

1) نیمګړے ارمان 31
2) حوالات 37
3) دوه بجې 42
4) بدل 49
5) غوټۍ اورژېده 53
6) قاري صیب 57
7) د ټوپک شپېلۍ 61
8) قلم 68
9) خندا کۀ ژړا 74
10) رحم 80

(c) ketabton.com: The Digital Library

11) د مينې کور 83
12) لوې سړے 87
13) تش لاس 92
14) زهر 95
15) تمّنا 97
16) جرم 99
17) چغې 102
18) درې بنې 105
19) ننداره 109
20) څادر 111

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ګل رسول ایلم افسانې

دا د افسانې دور دے، که اردو ادب دے، که نړیوال ادب او که پښتو ادب، خو په منثور ادب کښې غالب رجحان او میلان د افسانې په لورې دے ، هم دغه وجه ده چې دومره قلیل وخت کښې افسانه د خپل عروج تر بامه رسېدلې ده او د هغې نه هم په بره د تللو کوشش کوي، او په دغه کاوش کښې تر ډېره حده کامیابه او کامرانه هم ښکاري، ددې د کامیابۍ یو بل راز دا هم دے چې د افسانې لمن ډېره فراخه او وسیع ده، عهد به عهد دغه لمن خپل فراخوالي له نور هم وسعت ورکوي او د افسانه نګار او تخلیق کار نه د نوؤ نوؤ تجربو، قسمونو، قیصو، او د نوؤ موضوعاتو غوښتنه کوي، نوي نوي څیزونه په ځان کښې جذب کوي او دغه عمل لا مخ په وړاندې روان دے، هر څو که زمونږ د پښتو ادب افسانه هم د نړۍ د دغه نورو ژبو د ادب د افسانه نګارۍ سره په دغه سفر کښې شامله ده او د دغه زغل (Race) برخه ده، خو په دغه مقابله کښې لږه کمزورې هم ښکاري، د هغې وجه دا ده چې زمونږ پښتو افسانه چې له کومه راؤچته شوې وه او له ځان سره یې څۀ راؤړي وو زمونږ افسانه نګارو دا د هغه ځایه نۀ خوځوله ، هم په هغه ځائے باندې ساکت

(c) ketabton.com: The Digital Library

او جامد ولاړه وه، خو ولې کۀ مونږ وګورو نو د دې په نسبت د دغه نورو ژبو افسانه لالچې وه او ده هم دغه وجه ده چې د ارتقاء په سفر کښې ډېره مخ په وړاندې لاړه، خو دا د پښتو افسانې خوش قسمتي وه چې کله پښتو افسانه د اروابښاد طاهر افريدي صيب لاسو له راغله، نو هغوي پښتو افسانه د نوؤ رجحاناتو سره مخ کړه او دغه شان زمونږ افسانه وځلېده او هغه جمود يې مات کړو ـ نن سبا ښاغلے فاروق سرور د پښتو افسانې سر ځنه کوي ـ پښتو افسانه يې نوؤ موضوعاتو او رجحاناتو سره اشنا کړه ـ اروابښاد طاهر افريدي چې د علامتي افسانې کومه ابتداء کړې وه فاروق سرور په دغه لړ کښې پښتو افسانه د عروج تر بامه ورسوله ـ پښتو افسانه ئې د علامت نه هو څو قدمه وړاندې د تجريد په لور ګامزن کړه ـ هغه وخت لرې نۀ دے چې پښتو افسانه د نړيوالې افسانې سره په يو صف کښې څنګ په څنګ ودرېږي ـ

پښتو ادب کښې د افسانې په لوري د نوي کهول دغه زيات مېلان او رجحان يو نېک شګون دے خو ورسره مونږ له پکار دي چې مونږه د موضوعاتو او رجحاناتو په لړ کښې د جمود ښکار نۀ شو او مونږ خپله افسانه د نوؤ نوؤ رجحاناتو سره مخ کړو نۀ دا چې هم هغه زوړ امام او زړې تراوې ـ يو بهترينه لار دا هم ده چې مونږ وخت په وخت د پښتو افسانې د نړيوال ادب د افسانو سره يوه تقابلي جاج هم اخلو، دغه جاج په دې بنياد هم

(c) ketabton.com: The Digital Library

ضروري دے چې زمونږ افسانه هم د دغه ژبو راکړے شوې تحفه ده او دا لازمه خبره ده چې کوم ځائے د يو څيز بنياد او اصل وي د هغې د معيار مرکز به هم هغه ځائے وي ـ پروفېسر ډاکټر حنيف خليل صبب په خپل کتاب" پشتو زبان و ادب کی تاريخ "کښې ليکي چې:

"پشتو میں افسانہ نگاری کی روایت کو ہم چند استثنائی مثالوں سے قطع نظر، انگریزی اور اردو ادب کی ہی دین سمجھتے ہیں "

بهر حال دغه تقابلي جاج اخستل به زمونږ افسانې دپاره د تحرک سبب ګرځي او مونږ ته به د افسانې د نوؤ غوښتنو اندازه هم کېږي ـ

ګل رسول ايلم د نوي کهول يو نمائنده شاعر او اديب دے ـ ډېر فعال، متحرک او خواږي کښ ليکوال دے ـ موصوف سره زما تر اوسه مخ په مخ ليدل نۀ دي شوي بلکې د سوشل ميډيا په ذريعه مو پېژندګلي شوې ده او هم دغه زمونږ د تعلق او تړون ځانګړې حواله ده ـ ګل رسول ايلم د څۀ مودې راهسې افسانه ليکي او اوس ئې د " غوټۍ ورژېده " په نوم خپلو لوستونکو ته وړاندې کوي چې په منثور ادب او بالخصوص قيصه ايز ادب کښې يوه ښۀ او ګټوره اضافه ده ـ د موصوف دغه افسانې هم روايتي افسانې دي ـ دا خو ښکاره خبره ده چې يو ليکوال او تخليق کار چې د کومې خاؤرې او وطن سره نسبت او تړون لري، په هغۀ به د هغه رواياتو او کلتور اثر ضرور وي، او

(c) ketabton.com: The Digital Library

بیا دغه اثر د هغۀ په تخلیق کښې څرګندېږي، څکه چې یو ادیب هغه څۀ بیانوي، د هغه څۀ ترجماني کوي څۀ چې هغه په خپله تولنه کښې ویني ګوري ـ لکه یو مغربي نقاد آرنلډ وائي چې ادب د ژوند تنقید دے ـ نو خبره د اثر اخستو ده ـ بیا په افسانه کښې د دغه اثر نه زیاته قیصه متاثره کېږي او ځنې نقادان په افسانه کښې د ټولو نه اهم څیز هم قیصه ګڼي ـ

پروفیسر ډاکټر حنیف خلیل لیکي چې:

"فکشن اور خصوصی طور پر افسانه میں قصه (Tale) شه رگ کی حیثیت رکھتا ہے "

بنیادي خبره دا ده چې زمونږ موصوف د دې افسانو لیکوال هم د پښتني خاؤرې یو زیرک لیکوال دے او زمونږ اکثرو پښتنو افسانه نګارو په خپلو افسانو کښې د پښتني روایاتو او پښتني ټولنې ترجماني کړې ده، نو زمونږ د نن شاه زلمي ګل رسول ایلم هم دغه روایت برقرار ساتلے دے ، دوي هم په خپلو افسانو کښې د خپل ژوند او ټولنې لیدلي کتلي نشیب او فراز، تجربات او مشاهدات او طبقاتي کشمکش ډېر په مؤثر انداز کښې بیان کړے دے ، د دوي افسانې د سوچه، ساهو او پښتني روایاتو نۀ صرف زړۀ راښکونکې ترجماني ده بلکې د دغه ټولنې ژوندي جاړن تصویرونه دي هم دغه وجه ده چې دغه اثر د دوي په افسانو غالب دے او له دغه اثره یې قیصه هم

(c) ketabton.com: The Digital Library

متاثره ده ځکه چې د دوي د افسانو اکثر قیصې د پښتني روایاتو نه ډکې دي او د پښتني معاشرې سره تړلې قیصې دوي د خپلو افسانو د ملا تیر ګرځولې دے۔ دا شاه زلمے په خپله خاوره بې کچه مئېن دے د خپلې ټولنې د اصلاح او د اولس د educateکولو په غرض ئې قلم په ګوتو کښې نیولې دے او د دغه مقصد د حاصلولو دپاره یې د افسانې غوندې موثره میډیم ځان دپاره غوره کړے دے۔ دا ټولې افسانې وخت په وخت زما له نظره تېرې شوې دي ځکه نو زهٔ دلته په افسانو د بحث نه ډډه کوم او نېغ په نېغه لوستونکي دې افسانو لوستو ته رابلم او بس دومره به اووایم چې

"خدا کرے زور قلم اور زیاده"

په درناوي
واجد ودان خلیل
کوزه پشتخره پېښور
۱۱ نومبر ۲۰۲۱

(c) ketabton.com: The Digital Library

غوټۍ اورژېده یۀ تاثر

کۀ نۀ وي نۀ وي نو څۀ دپاسه سل کاله ئې کېږي چې پښتو افسانې خپل سفر شروع کړے دے او ښۀ پۀ آب و تاب مخ پۀ وړاندې روانه ده او پۀ خپله لمن کښې نوې نوې مشاهدې، تجربې او فکري پراختیا رانغاړي او د پښتو ادب پۀ جولۍ کښې ئې ځایوي ـ پۀ اول اول کښې به اوږدې اوږدې افسانې لیکلے شوې چې قیصه به ئې پۀ خوند خوند د انجام پۀ لوري زغلېده بیا یۀ وخت راغے چې علامتي او تجریدي افسانې مخې ته راغلې او بیا وروستو مختصرې او څنې ډېرې مختصرې او لنډې افسانې هم اولیکلے شوې ټولې پۀ خپل خپل ځائے ښې او د قدر وړ دي خو چې څومره خوند او مزه پۀ د افسانې پۀ قیصه ایز او بیانیه اسلوب کښې موجوده ده نو هغه خوند او مزه پۀ بله (علامتي او تجریدي) افسانه کښې نشته ـ د افسانې پۀ دې سفر کښې د ځلمو لیکوالو برخه درنه هم ده او پوره هم ده ـ

ګڼو ځلمو د خپلې مطالعې پۀ اثر کښې افسانې لیکلي دي او ښې ئې لیکلي دي کم از کم زۀ ئې د مقدار او معیار دواړو نه مطمئن یم ـ پۀ دې ځلمو کښې ښاغلے ګُل رسول ایلم هم شامل دے چې د خپلو افسانو مجموعه ئې" غوټۍ اورژېده "تیاره کړې

(c) ketabton.com: The Digital Library

ده ـ ما ئې ټولې افسانې ؤلوستې چې لنډې او اوږدې دواړه قسمه افسانې پکښې شته ـ کوم لوازمات چې د ادب اُستاذانو د یوې افسانې دپاره ټاکلي دي نو دې ځلمي ګُل رسول ایلم د هغې په رڼا کښې خپلې افسانې تر خپل وس پورې د معیار په تله تللې دي ـ تر ډېره حده پورې ئې کوښښ کړے دے چې بې ځایه طوالت اونۀ لري او د مطلب خبرې په ډېره سوچه اسانه، عام فهمه او روزمره اسلوب کښې راغونډې کړې دي چې افسون هم لري، تجسُس هم لري او انجام ئې هم فکر ژن دے قارې په حیرت کښې پرېباسي ـ

دا د ګُل رسول ایلم کتاب ټولې ټالې شل افسانې لري او زیاتره وړې افسانې دي چې زمونږ ځنې لیکوالان ملګري ورته "افسانچې "وائي خو بهرحال ښۀ کوښښ دے چې د ګُل رسول ایلم صیب ارادې پخې وي او افسانې لیکلو ته ئې فکر وي نو اُمېد کېدے شي چې په راروان وخت کښې د افسانې یو معتبر لیکوال اوګرځي انشاءالله ـ زۀ داد ورکووم او دُعاګو یم چې تل دې بریالے وي فکر ئې تاند غواړم ـ مننه

پروفیسر ډاکټر اسلم تاثیر اپریدے
۷ اکتوبر ۲۰۲۱ء

(c) ketabton.com: The Digital Library

شلمه صدی او پښتو افسانه

د ښاغلي ګل رسول ایلمؒ د افسانو ټولګه غوټۍ اورژېده یو نظر........ لائق زاده لائق

پښتو ادب په شلمي صدۍ کښې ډېر رنګونه بدل کړۀ .د دې نه وړاندې د کلاسیکي دور نومونه په شمار دي د دې وجه دا ده چې پښتانۀ د قبائیلي شخړو سره مخ وو او د تاله واله وحدت په وجه قلم ته اوزګار نۀ وو چې چا لکه د خوشحال بابا د پلار نیکۀ د مغلو دربار نیولے وو هغوي د کتاب قلم سره اشنا وو او یا بزرګانو ، صوفیانو د خپل مسلک مطابق په توره او قلم سره د پښتو ژبې خدمت کولو -

خو شلمې صدۍ پښتو ته ډېر څۀ ورکړۀ .... د پښتو د افسانې بابا راحت زاخیلي .... د غزل بابا حمزه شینواري .... لوې خیړنکار افضل رضا لوې هنر مند خیال محمد لوې استاد رفیق شینواري .... لوې ډاکټر رحمان لوې سترګه ور صاحب زاده عبدالقیوم خان او داسې نورد شلمې صدۍ دغه لویو خلقو بیا نور لوې خلق پیدا کړۀ چا چې دا خاوره دا منطقه ډېره غني کړه.دغه شان شلمې صدۍ د خدائي خدمتګارو قربانۍ هم اولیدې او افغانستان ته د روسیانو راتګ هم ...... دې صدۍ د هاغه قام پرستو مخونه هم اولیدل چې پښتو او غېرتونه ئې ډالرو

(c) ketabton.com: The Digital Library

خرخ کړل او د کال 1893 د معاهدې یاد ئې بیا تازه کړو .د شلمې اخرې لسیزو په دې خاورې لمبې بلې کړې د ګوندونو په نامه ډېرو چا خپل جیبونه ډک کړۀ .چا چې په ټول عمر کښې کابل نۀ وو لیدلے هغوي د پېسو په خاطر اروپا ته اوتختیدل دې ټولو حلاتو د دې خاورې زهنونه او هنرونه ډېر متاثره کړۀ چې د پښتو شاعرۍ ته بغاوت راغے او افسانه سلګو اونیوه د زیتون بانو،ګل افضل خان ،ارباب رشیدعلي خان او قلندر مومند د کلاسک دور نه اوس پښتنه افسانه راوتې ده .... اوس زیات لیکوال المیې لیکي ستاسو په لاسونو کښې د افسانو دغه ټولګه "غوټې اورژېده" هم د ځلمي لیکوال ښاغلي ګل رسول ایلمؒ د ژوند المیې دي چې د خپل عنوان په غیره کښې هر څۀ کښې ئې هر څۀ خوندي کړي دي د ژوبل ژوبل لفظونو په هنداره کښې د ایلمؒ تصویر واضحه جوړېږي .... هغه یو حساس او دردیدلے زړۀ لري پخپله هم د یو ازغن ژوند سره مخ دے خو د حوصلې" ایلم" دے-

د افسانو ژبه ئې ساده او روانه ده .... هغه د خپلو ټولو افسانو کردارونه ګېر چاپیره ویني او هُم دا د یو ښۀ افسانه نګار کمال دے د ښاغلي ایلمؒ محرومې هم د هغه سره خبرې کوي خو دے د دغه محرومو نه د تختیدو لارې لټوي....... اختصار، تجسس او کلائمکس د یوې افسانې حسن دے او ایلم جان په دغه راز پوهه دے-

(c) ketabton.com: The Digital Library

زۀ پوهېږم چې پۀ راتلونکي وخت کښې به د ګل رسول ایلمؒ مشاهده سېوا کیږي او چرته چرته چې" غوټۍ رژیږي " نو ایلم جان به پرې نورې ساندې وائي.

ستر ګې ئې غړېږي خو څۀ نۀ وینې
داسې د ړندو پۀ ښار کښې اوسمه

لائق زاده لائق صیب
پخوانے ډایریکټر
راډیو پاکستان اسلام اباد
و پرائیویټ سیکټري وفاقي
وزارت امور کشمیر
صحت،ریلویز و پاپولیشن
ویلفئیرز اسلام اباد

(c) ketabton.com: The Digital Library

ګل رسول ايلم او افسانه

"غوټۍ اورژېده " د ګل رسول ايلم صېب د افسانو مجموعه ده منم چې افسانې مختصرې دي خو پۀ تول پوره دي . دا ځوان فکره ليکوال ډېر معياري ليک کوي هسې خو افسانې ډېرو ليکوالانو ليکلې دي خو افسانه ليکل د هر ليکوال د وس کار نۀ دے ګل رسول ايلم صېب چې کومې افسانې ليکلې دي د خپل فکر مطابق ئې ډېرې ښې ليکلې دي . د معنې پۀ لحاظ برابر دي د لوستونکو مينه پرې ماتيږي او مبصرين ځان پله پخپله مائله کوي اُميد لرم چې راتلونکي وخت کښې به ليکوال نورې هُم ښۀ معياري افسانې ليکي۔

زۀ پۀ دغه زيار ګل رسول ايلم صېب ته ډېر داد او ډاډ ورکوم چې پۀ دومره کم عمرۍ کښې ئې داسې جوت قدم پورته کړو۔ ډېره مننه

پۀ ډېر درناوي
سليم منور اشتنغر چارسده
۲۰ اکتوبر ۲۰۲۱ء

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ګُل رسول ایلم " غوټۍ اوړپېده"

پهٔ داسې وخت کښې چې هر يؤ ځلمے او پېغله شاعرۍ پسې ليونۍ ده يؤ ځوان داسې هم دے چې د افسانې مېدان ته ئې را دانګلي دي ـ او د ګڼ شمېر افسانو خالق هم جوړ شوے دے ـ چې ګُل رسول ايلم ماته د خپل کتاب پهٔ حقله اووئيل نو د حېرانتيا سره سره زهٔ خوشحاله هم شوم ـ زما د خوشحالۍ واحد وجهه د يو ځوان د ادب پهٔ مېدان کښې نثر او پهٔ نثر کښې افسانه ځان د پاره ټاکل وو ـ څنګه چې ادب لويه پراخه سينه لري دغسې افسانه هم خپل ډېر رنګونه لري ـ زمونږ د افسانې پهٔ تاريخ کښې زاخيلي صېب نه تر نورالامين يوسفزي صېب او د سيده بشریٰ بېګم المعروف س ب ب نه واخله تر تاج ختټکې، زېتون بانو ، سلمیٰ شاهين پورې ګڼ شمېر افسانه نګاران مونږ وينو ـ او زما خپل مېدان نثر او پهٔ نثر کښې افسانه او ناول پاتې شوي دي نو زما خوشحالي پهٔ ځائے وه ـ دا پهٔ خپل ځائے ډېر د ويار مقام دے چې نثر ته اوس د ځوان کهول مخه ده ـ تحقيق، ناول، افسانه پرمختګ کوي لګيا دے او د پښتو ژبې جولۍ د قيمتي پنګو نه ډکېږي ـ او پهٔ دغه پنګه کښې د غوټۍ اوړپېده پهٔ نوم يوه بله قيمتي ډالۍ واچولې شوه ـ زهٔ پهٔ دې زيار او کار ايلم ته مبارکي ورکوم ـ خو پورې چې د ګُل رسول ايلم د افسانو

(c) ketabton.com: The Digital Library

د معیار تعلق دے نو د یؤ ځوان پۀ حېث د هغۀ سوچ هوائي نۀ دے ـ ایلم د خپل قلم نه د هغۀ د فکر او سوچ دردونه د معاشرې ځیني ناولي اړخونه، څۀ تراخه حقیقتونه پۀ ډاګه کړي دي ـ هغه د خپلې ټولنې دغه اړخونه پۀ ګوته کوي هم او لوستونکے ځان سره د کردارونو د تګ پۀ لار بوځي هم ـ زما پۀ خیال د یؤ لیکونکي دا غټه کامیابي وي او پۀ دغې کښې ګُل رسول ایلم کامیاب شوے دے ـ

زۀ پۀ دے ښکُلي کتاب دے ځوان ته مبارکي هم ورکوم او دا هیله لرم چې د افسانې دا سفر به خپل منطقي انجام ته ارو مرو رسوي ـ د وخت او عمر سره انسان کښې عقل راځي، شعور پخېږي او د لیک توان زیاتېږي ـ پۀ نظر کښې وسعت پېدا کېږي او سوچ فراخه کېږي نو زۀ دا پهٔ یقین سره وئیلے شم چې د دې ځوان سبا به روښانه وي خو کۀ دے خپل لیک هم داسې جاري اوساتي ـ زما دعا د ګُل رسول ایلم سره ده قلم دې ئې دغسې روان اوسي امین ـ

پۀ درناوي
محترمه کلثوم زیب
پېښور
نېټه: ۱۰ اکتوبر ۲۰۲۱ء

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا قيصې

د ښاغلي ګل رسول ایلم دا قيصې د هغۀ د خيال او فکر هغه ژوندي انځورونه دي چې هم د هغۀ په مشاهده اډانه دي او هم ئې د يو قلمکار په حېث د ارمان هېنداره دي پۀ دې قيصو کښې به فني کمے هم وي د ژبې د صحت ستونزه به هم لري خو د ښاغلي ګل رسول ایلم جذبه او فکر دواړه ډېر سپېڅلي دي هغه د خپلو ارمانونو غوټۍ ګُل کېدل غواړي خو د وخت او حالاتو تورابان ئې دغه تمّنا پوره کېدو ته نۀ پرېږدي ځکه ئې پۀ فکر او خيال د مايوسۍ يو تهوک څادر خور دے کۀ ښاغلي ايلم جان خپل دا جانانه سفر جاري اوساتۀ نو د افساني جراثيم لري او په راتلونکي وخت کښې به ئې افسانې ،،غوټۍ،، د رژېدو پۀ ځائے ارو مرو ګُل شي د ده د ښۀ فني ژوند لپاره لاس په دعا

نورالامين یوسفزے
اسلاميه کالج پوهنتون پښتو
څانګه پېښور
يکم نومبر2021

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ایلم جان لنډه پېژندگلو او افسانې

لکه څنگه چې د سوات دیر او ملاکنډ وادي ښائسته ده هم دغه رنگ ئې د اولس زړونه او د شاعرانو ادیبانو فکرونه ښائسته دي ـ ایلم جان چې خپل نوم ئې گل رسول خان دے د خُدائے بخښلي محمد رسول خان په کور کښې په ۱۹۹۳ء کښې ځېږېدلے دے د دوشخېل قام د ستري ځانگي دورانخېل سره تعلق لري ـ ښاغلے ایلم جان د دوشخېل خادگزي د ډډې د کندي او د مشهور غر دیولئ په ښائسته او مشهور کلي بخت بلنده کښې سترگي غړولي دي ـ ایلم جان د دیر د ښائسته خاورې بچے دے دا تعلیم یافته ځوان د قام او اولس درد په سینه لري او د قلم په ژبه د خپلو خیالاتو سرگندونه کوي ـ ایلم صېب د سکول د وختو نه شاعري کوي او وخت په وخت ورسره په ادبي محفلونو او غم ښادئ کښې ملاقاتونه کېږي نن صبا د رزق د تلاش په سلسله کښې په فرنټیرکور دیر سکاؤټس کښې د پېغام رسانۍ په ځانگه کښې خپله وظیفه یعني خپل فرائض ترسره کوي ـ په نظم او نثر دواړو کښې د فکر نیلے زغلوي جذبې ئې ځواني دي کۀ د ادب سفر ئې هم دغسې جاري اوساتلو نو ممکنه ده چې لوړ مقام ترلاسه کولے شي ـ

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ایلم افسانې: افسانه چې د هرې ژبې په ادب کښې یو لوړ او ځانګړے مقام لري په انګریزۍ ژبه کښې ورته Short Story یعني لنډه قیصه وئیلے شي ـ دې ته خیالي فکري یا فرضي قیصه هم وئیلے شي دا په یو نشت کښې قاري لوستے شي دا د داستان او ناول په مقابله کښې ډېره مختصره وي دغه شان مونږ افسانې ته د قیصې یو طرقي یافته شکل هم وئیلے شو په پښتو ادب کښې وړمبۍ افسانه" کونډه جینۍ "راحت زخیلي لیکلې وه ځکه خو راحت زخیلي صبب د افسانې امام ګڼلے شي ـ شاعران او ادیبان کۀ یو طرف ته د معاشرې او ماحول بچې دي نو بل طرف ته معاشره او چاپېریال د شاعر او ادیب دپاره د استاذ حثیت لري یو شاعر او ادیب د خپل چاپېرچل نه اثر اخلي او متاثره کېږي ـ په روانو حالاتو د قلم په ژبه د خپلو احساساتو جذباتو په ښائسته ډول سرګندونه کوي او اولس ته د بدلون امن مینې او ورورولۍ یو ښکُلے پیغام ورکوي ـ اوس راځو د ایلم جان کتاب" غوټۍ اورژېده "طرف ته۔

ایلم جان چې سحر د کوټې ور بیئرته کړي نو د سوات په حسینه وادۍ کښې د ایلم په مشهور غر نمر سترګه وهلي وي او د رڼا پلوشې ئې د ایلم صبب د کوټې ګوټونه روښانه کوي ـ دا پلوشې د دۀ ژوند له حرارت ورکوي ایلم صبب د ایلم د غر نه هم متاثره دے او د نمر د ځلاندو وړانګو پلوشو نه هم ـ دے هم د ایلم د وژود نه د قلم په ذریعه د اولس زړونو او ذهنونو ته رڼا

(c) ketabton.com: The Digital Library

رسؤل غـوارې ـ ايلـم صـيب پهٔ خپـل دې کتـاب" غـوټۍ اورژېـده "چې د افســانو يـوه ښـکُلې مجموعـه ده دا کتـاب پهٔ شلو افسـانو او پهٔ يوسل او دولس مخونو مشتميل دے د دې کتـاب ټولې افسـانې پهٔ لوسـتونکي ښهٔ اثر پريباسي ژبه ئې سوچه او کلېوالـه ده پهٔ دې يؤ ښائسـته کلېوال رنګ غالـب دے ځائے پهٔ ځائے پکښـې متلونـو او شعرونه د قېصـو رنګ يـو پهٔ دوه زيات کړے دے د افسـانو کردارونـه پلاټونـه د قيصـۍ سره سمون خوري ـ ايلـم صـيب د افراتفرئ پهٔ دې دور کښـې وس هم پهٔ داسـې فطري مـاحول کښـې ژوند کـوي چرتـه چې چينـه چينار وس هم موجود دي چرتـه چې د ګډو بيزو کنډک او د شپونکي د شپېلۍ او د يکه زار ياقربـان آوازونـه وس هم اورېـدے شي ـ د ايلـم صـيب پهٔ چاپېرچل کښـې پهٔ ګټه ناست مشـران د نـوابي رياسـتي دور قيصـې کـوي چې کشـران ئې پهٔ تعجب اوري او پهٔ دې حقيقـي قيصـو د افسـانو ګُمـان کـوي د مـاحول اثر پهٔ انسـان ارو مرو کېږي او دغـه وجه ده چې ايلـم صـيب د قلم پهٔ ځوکه د خپـل چاپېرچل ترجمـاني او عکاسـي د افسـانو پهٔ دې مجموعـه کښـې پهٔ ښـهٔ ډول کـړې ده هسـې خو ټول کتـاب د معيـار پهٔ تـول پوره دے خو" تـش لاس ، دوه بجـې ، حوالات ، چغـې او غـوټۍ اورژېـده "غـوره افسـانې دي دا د ايلـم صـيب اولنے کوښښ دے کمے بيشے بـه پکښـې خامخـه وي خو هيلـه لـرم چې راروان انتخـاب کتـاب بـه ئې نـور هم ښهٔ او پهٔ معيـار پـوره وي دا جاج بـه وس تاسـو اخلۍ چې ښـاغلي د خپـل قلم او موضـوعاتو

(c) ketabton.com: The Digital Library

سره څومره انصاف کړے دے هيله لرم چې ايلم جان به په ادب کښې خپل سفر جاري ساتي او د پښتو د ادب جولۍ ته به داسې ښائسته ګلونه وار په وار ډالۍ کوي.

په درناوي ستاسو ورور
جهان بخت خان جهان
خادګزئ کاغان
۱۲ نومبر ۲۰۲۱

(c) ketabton.com: The Digital Library

خبرې خپلې

ګرانو دوستانو خبرې خو د دې کتاب ټولې افسانې زما خبرې دي خو د روایاتو ترمخه زۀ به دا اووایم چې دا کتاب "غوټۍ اورژېده " زما د افسانو ړومبنے کتاب دے ۔ هسې خو افسانه لیکل ډېر ګران کار دے پته نشته چې زما افسانې د افسانې پۀ تول پوره دي او کنه دغه فېصله به پوهانو ته پرېږدم خو چې څۀ مې هم لیکلي دي نو د خپل چاپېریال کړۀ وړۀ او ښۀ بد مې د قلم ژبې ته سپارلي دي د چا به خوښېږي یا نۀ خو زۀ به ملګرو ته دا خبره وړاندې کړم چې زۀ پۀ افسانه کله او څنګه پوهه شوم۔

نثري لیکل خو به ما د ډېر وړاندې نه کول زۀ د لسم ټولګي سټوډنټ ووم چې داسې څۀ واقعات او خیالات به مې ذهن ته راتلل نو د خپل ځان سره به مې محفوظ کول ، خو نۀ پوهېدم چې زۀ افسانه لیکم او کۀ قیصه یا کۀ څۀ بل څۀ خو چې د کله نه مې خپل لیکونه " لائق زاده لائق " صېب ته وړاندې کړل نو هغۀ پۀ ډېر اخلاص سره زما اصلاح اوکړه او وخت پۀ وخت به ئې د افسانې پۀ قوائدو او اصولو پوهه کولم ۔ نن کۀ زۀ افسانه لیکم یا ښۀ او نا ښۀ لیک پېژنم نو دا د محترم لائق زاده لائق صېب د اخلاص او د هغۀ د محنت برکت دے چې زۀ ئې دې مقام ته راورسولم او نن د

(c) ketabton.com: The Digital Library

افسانو د يؤ كتاب خالق شوم زۀ كۀ د لائق صيب هر څومره مننه ادا كړم نو كمه به وي ولې چې د لائق زاده لائق صيب مصروفيات دومره دي چې هغه د چا نه پټ نۀ دي او د هغې باوجود هغۀ زما لپاره خپل ځان كړولے دے او هغه ماته پته ده چې لائق صيب څومره اخلاص زما سره كړے دے ولې چې يوه شپه د شپې دوه بجې وي او لائق صيب د اسلام اباد نه ستړے ستومانه كور ته راغلے وو او چې واټسپ ئې كتلے وو نو زما ليكونه ورته پۀ سر پراتۀ وو او هغۀ زما هغه ليكونه كتلي وو او ماته ئې جواب پرېخښودے وو او چې سحر ما واټسپ خلاص كړو او د لائق صيب راكړے شوے جواب مې اوكتلو نو يقين اوكړه چې ډېر خفه هم شوم چې تۀ اوګوره لائق صيب څۀ خو وس كمزورے شوے هم دے لاړو سپين ګيرے شو او څۀ دومره مصروفيات لري چې سحر د كوره وځي نو د شپې ناوخته كور ته راځي او كله كله خو دوه درې ورځې هډو كور ته هم را نۀ شي خو بيا ئې هم د شپې پۀ دوه بجې زما ليكونه كتلي وو او جواب ئې راكړے ؤ۔

ډېره ډېره مننه ئې كوم خدائے پاك دې لائق زاده لائق صيب له ډېر عمر وركړي او سره د ډېرو خوشحالو ئې روغه ګرګه نصيب شه ، زړۀ مې غواړي چې د لائق صيب ټول اخلاص بيان كړم خو د لائق صيب اخلاص او محنت زما سره دومره دے چې دا ځانله يوه موضوع ده ملګري بور كول نۀ غواړم ولې چې بيا به دا ځانله يو كتاب شي او پۀ دغه موضوع به كۀ خبر وي بل وخت چرته

(c) ketabton.com: The Digital Library

پوره بحث کووم ولې چې د لائق صيب دغه اخلاص په ليک کښې خوندي کول زما لپاره دا ډېر اهم دي ـ دغه شان د واجد ودان خليل صيب هم ډېره زياته مننه کووم ولې چې کله زه د خپلو اوستاذانو خبره کوم نو د لائق صيب نه پس به د ټولو نه اول نامه د واجد ودان خليل صيب نامه اخلم ـ واجد ودان خليل صيب هم تر ډېره حده زما هر ليک کتلے او راته ئې د ليک د سمولو پوره پوره طريقه کار ښودلے دے ـ او دغه رنګ د ګرانو محترمو ښاغليو پروفيسر اسلم تاثر اپريدي صيب، پروفيسر حنيف خليل صيب ، نورالامين يوسفزئ صيب ، لائق ذاده لائق صيب ، واجد ودان خليل صيب ، جهان بخت خان جهان صيب ، سليم منور صيب او د ډېرې ګرانې محترمې کلثم زيب ميم ډېره مننه کوم چې زما په دې معمولې شان کتاب ئې خپل قيمتي ليکونه اوکړل ـ

ګرانو دوستانو دا زما کتاب" غوټۍ اورژېړه "ټولې شل افسانې دي او دا ټولې افسانې پوره د يو کال ذخيره ده مطلب دا شل افسانې ما تقريباً په يؤ کال کښې ليکلې دي ـ کۀ رب ته منظره وه او ژوند ؤ نو بل د افسانو کتاب به هم ډېر زر چاپ کووم او کۀ په دې کتاب کښې مې څۀ کمے بيشے وي نو ډېره بخښنه غوارم ډېره مننه وسلام ـ

پۀ ډېر درناوي
ګل رسول ايلمؔ
کوز دير خادګزو بخت بلنده

(c) ketabton.com: The Digital Library

۰۲ اکتوبر ۲۰۲۱ء

نیمګړې ارمان

(c) ketabton.com: The Digital Library

نیمګړی ارمان

شبنم سمه خوشحاله وه د همزولو په مینځ کښې سرۀ لاسونه د وادۀ په سره جوړه کښې لکه د ښاپېرۍ ښکُلې سینګار شوې ناسته وه کله به ئې یوې همزولې او کله بلې همزولې ته کتل مُسکۍ مُسکۍ کېدله شرمېدله سر ئې خکته کړے ؤ، د ډېرې خوشحالۍ نه په جامو کښې نۀ ځائېده او د ځان سره به ئې پټ په زړۀ کښې بار بار داسې وئیل چې

" شکر دے خدایه شکر "

او اسمان طرف ته به ئې په سترګو کښې اوکتل او بیا به ئې زر سترګې خکته کړې او داسې موډ به ئې جوړ کړو چې لکه یقین ئې نۀ راتلو او خپل ځان ته وائي چې

" زۀ خوب خو نۀ وینم زۀ او ناویتوب؟"

او بیا به زر مُسکۍ غوندې شوه او د طبیعت نه به ئې داسې محسوسه شوه چې ګنې د هغې وس یقین راغلو او خپل ځان ته ئې اوئیل چې

" نا نا بلکل رینښتیا دي خوب خوب نشته دا هم هغه ورځ ده د کومې ورځ چې ما او وصال خان ارمانونه کول "

(c) ketabton.com: The Digital Library

شبنم په دغې سوچونو فکرونو کښې ډوبه وه په زړۀ زړۀ کښې د خپل ځان سره لګیا وه رنګا رنګ خبرې به ئې کولې هغې ته ټوله دنیا مسته او رنګینه ښکاریده د هغې ټولې همزولې د هغې په تیارئ کښې بوښت وې ټولې د شبنم نه چار چاپیره راتاؤ شوې وې چا به ورله شال سمولو چا ټیکه او چا به ورله والۍ کله کله خو به پکښې یوې نیمې جینۍ اواز هم اوکړو چې

" یۀ جینکو ناوې تیاره شوه کنه "

او چا به وئیل چې

" یۀ جینۍ تۀ لړه دې خوا شه چې زۀ هم لږه ناوې اوینم کنه "

شبنم په ناوېتوب کښې ډېره حسینه ښکاریده یؤ خوا کۀ هغه قدرتي ښکُلې وه نو بل خوا د ناوېتوب سینګار ئې ښکُلا یو په دوه کړې وه بلخوا د هغې د زړۀ هغه ارمان پوره کېدو د کوم ارمان چې هغې د پینځو کالو راهسې انتظار کولو د هغې د ژوند د دغې ارمان تړون د نور زمین خان کاکا د زوي وصال خان سره پوره پینځۀ کاله وړاندې شوے ؤ خو د هغې د ماشومتوب لۀ کبله د شبنم پلار محمد جان کاکا د وادۀ نېټه پوره پینځۀ کاله غزولې وه پینځۀ کاله څۀ چې د شبنم او وصال خان دپاره پینځۀ سوه کاله وو هر څو کۀ شبنم وړه وه او په زړۀ کښې ئې د هیڅ دپاره هم لا څۀ ځائے نۀ ؤ پیدا شوے خو دومره ضرور پوهېده چې زۀ وس په دې کور کښې د وصال خان امانت یم او د کله نه چې شبنم د وصال خان په نوم شوه نو د شبنم په زړۀ کښې د وصال خان مینې سر پورته

(c) ketabton.com: The Digital Library

کړو او د شبنم مینه د وصال خان سره ورځ تر ورځ په زیاتېدو شوه شبنم به هر وخت هم په دې سوچونو فکرونو کښې ډوبه ناسته وه چې کله به دغه ورځ راځي چې زۀ به د وصال خان تر څنګه ناسته یم او کله کله خو به ئې دا خبره هم د ځان سره کوله چې

" هن........پینځۀ کاله دا به څنګه تیریږي......ډیره ګرانه ده.......دا دومره انتظار ...... دا انتظار خو به ما اوخوري "

تر دې چې شبنم د وصال خان د وصال سوچونو فکرونو کښې پوره پینځۀ کاله انتظار تېر کړل او هغه ورځ وه چې د شبنم او د وصال خان زړونه به یو ځائے کېدل جنجیان راغلي وو یؤ خوا بل خوا شور شغرب جوړ ؤ جونو د ټنګ ټکور خپلو کښې محفلونه ګرم کړي وو شبنم د همزولو په مېنځ کښې داسې ښکاریدله لکه د ستورو په مینځ کښې چې د څوار لسمې سپوږمۍ ځلیږي یؤ خوا کۀ شبنم د خپل مور پلار او خوېندو وروڼو نه په جدائۍ درد بدله او پریشانه وه نو بلخوا ئې د ارمان پوره کېدو په خوشحالۍ کښې لۀ خپله ځانه ورکه وه او په دې طمع وه چې د وصال دیدن به کووم ولې چې پینځۀ کاله ئې د وصال د وصال خوبونه لیدلي وو او د جدائۍ لمبو ئې د زړۀ محلونه غرغنډه کړي وو جنجیان تیار شول شبنم د پلار په اوږه او د مور په غیږه کښې د جدائۍ رنې اوښکې توي کړې رخصت واخستۀ شو او شبنم په سپین موټر کښې کېښناسته خو د کلي د روایاتو خلاف شبنم د وصال خان سره د موټر په فرنټ سیټ کښې کېښناسته.......ګاډي روان

(c) ketabton.com: The Digital Library

شـــول.........کافي اوږده لاره وه شــبنم بـــه پـــهٔ ســـترګو ســـترګو کېښـــې وصــال خــان تــه کتــل او وصــال خــان بــه مُســکے شــو او دغــه رنـګ د شــبنم پـهٔ مـخ بانـدې بـه مُسـکا خـوره شـوه د شـبنم پـهٔ زړهٔ کېښـې بـه دغـې رنـګ مُسـکا نـاقراري ړ، لېونتـوب او د جـذبو تـودولے پېـدا کولـو وصـال خـان او شبنم بـه کلـه کلـه د ګـاډي پـهٔ شيشـه کېښـې هـم يـؤ بـل تـه کتـل او يـؤ بـل تـه پـهٔ کتـو سـره بـه مُسـکي شـول چـې پـهٔ دغـې مُسـکا کېښـې د دواړو ډېـرې خبـرې پټـې وې وصـــال خـــان چـــې بـــه مـــوټړ لـــړ شـــان اوزغلولـو نـو شـبنم بـه اوويرېـده او پـهٔ دغـې ويـره کېښـې چـې بـه د شـبنم پـهٔ مـخ کـوم رنګونـه بـدل شـو نـو پـهٔ وصـال خـان بـه دغـه رنګونـه ډېـر ښـهٔ او خـوارهٔ لګېـدهٔ وصـال خـان بـه ګـاډے نـور هـم اوزغلولـو او ورسـره ورسـره بـه ئـې د ګـاډي پـهٔ شيشـه کېښـې د شـبنم د مـخ رنګونـه هـم لوسـتل او چـې څـومره بـه د شـبنم پـهٔ مـخ د ويـرې رنګونـه سـېوا کېـدل نـو دومـره بـه وصـال خـان خوشـحالېدلو هغـه لـه بـه دغـې رنګونـو ډېـر خونـد ورکولـو ځکـه د هغـه هـم دا کوشـش ؤ چـې شـبنم څـومره ويـرولے شي نو چې وهٔ ئې ويروي.

خـو دغـه ويـره هغـه وخـت هـم ويـره پـاتي شـوه چـې وصـال خـان د ګـاډي پـهٔ شيشـه کېښـې د شـبنم پـهٔ تماشـه ؤ او پـهٔ ځـان پوهـه نـهٔ شـو او د هغـه نـهٔ وړانـدې د يـؤ ګـاډي سـره پـهٔ درز خپـل ګـاډے اولګولـو دغـه درز ټولـو خلکـو واؤرېـدو ټولـو خلکـو رامنـډې کـړې د وصـال خـان سـره چـې پـهٔ مـوټړ کېښـې شـاته کـومې ښـځې ناسـتې وې هغـوې چغـې وېـر مـاتم جـوړ کـړو چـې پـهٔ دغـې سـره ډېـر خلـک د ګـاډي خوالـه نـزدې

(c) ketabton.com: The Digital Library

راغلـۀ د وصـال خـان پـلار هـم راورسـېدو د ګـاډي فرنـټ سـائيډ تـول تبـاه شـوے وو د وصـال خـان پـلار چـې اوکتـل نـو د شـبنم سـر د وصـال خـان پـۀ غېـږه کښـې پـروت ؤ او پـۀ سره سـور شـال کښـې ئـې پـۀ خُلـۀ سـره وينـه راغلـې وه او د وصـال خـان څـواني د ګـاډي د سـټېرينګ د لاسـه پـۀ اوږد سـفر تلـې وه د هـر سـړي پـۀ مـخ بانـدې پرېشـاني خـوره وه چـا اوښکې تويولې او چا به دغې حادثې ته حېران حېران کتل.

د وصـال خـان پـلار چـې د شـبنم د مـخ نـه وينـه پاکولـه نـو هغـه تـه داسې محسوسېدله لکه چې هغه ورته وائي چې

پښـــتنه يـــم مـــا د مينـــې پـــت پـــاللے
کـۀ د يـار پـۀ غېـږ کښـې مـړه شـمه مـړه نـۀ يـم

******

(c) ketabton.com: The Digital Library

حوالات

(c) ketabton.com: The Digital Library

حوالات

جمالي چې به د پوره يوې مياشتې دياړي تر لاسه کړه نو پۀ خوشحالۍ خوشحالۍ به ئې کور ته د راشن ډکې بورۍ راخستې وې او د جمالي د رويې نه به داسې محسوسېده چې د جمالي هېڅ کمے نۀ ؤ او د هغۀ ژوند پۀ خپله دياړۍ مزدورۍ کښې ډېر ښۀ او پۀ سکون روان ؤ او دغه شان پۀ عام اولس کښې هم چې به جمالي د چا سره پۀ لار کوڅه کښې ملاقات کولو نو پۀ ډېر احترام مينه او خوشحالۍ به ئې ورسره ستړي مشي خوار مشي کول او د بعضې زړۀ ته راتېرو يارانو سره به ئې داسې ملګرتيا وه چې يارانو دوستانو ته به ئې دا احساس هډو کېدو هم نۀ چې ګينې جمالے يؤ غريب مزدور سړے ؤ او هره ورځ به ئې يؤ نه يؤ ملګرے خامخا د لاس نيولے پۀ خپله غريب خانه کښې مېلمه کولو.

خو څۀ موده کېدله چې جمالي به پۀ سمه خُلۀ د چا سره خبرې هم نۀ کولې او نۀ يې پۀ مخ د خوشحالۍ څۀ اثار ښکارېدل او دغه شان چې جمالے به ماښام ستړے ستومانه د مزدورۍ د ځائے نه کور ته راتللو نو پۀ ډېر لوئے سوچ فکر کښې به اخته ؤ او دومره به پۀ خپلو غمونو سوچونو کښې ډوب ؤ چې چا به وربانديې سلام هم

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوکړو نو هڅو به خبر نۀ شو چې ګینې چا لا سلام هم اوکړو او دغه رنګ ئې ټول ملګري هم پۀ دې فکر و غم کښې مبتلا کړي وو چې اخر داسې څۀ شوي دي چې جمالے هڅو پۀ چا څۀ کار غرض نۀ لري او ټوله ورځ خفه دلګیر خپلې کوټې شماري۔

د جمالي يارانو دوستانو غوښتل چې د جمالي نه اوپوښتي چې "داسې څۀ مسله ده چې جمالے ئې پۀ داسې لوئے ټېنشن او غم کښې اخته کړے دے"

خو بل خوا د کرونا وبا پۀ ګرده نړۍ کښې داسې وحشت خور کړے ؤ چې د خلکو پۀ مېنځ کښې ئې د بېلتانۀ غرونه اودرولي وو او سخت لاک ډاون لګېدلے ؤ او څۀ خو د هر سړي د ژوند مصروفيات داسې وو چې د چا سره هم د چا لپاره وخت نۀ ؤ څۀ موده پس چې د کرونا وبا لږه د خلکو د ذهنونو نه پۀ وتو شوه او د کلي علاقې بازارونه کولاوېدل شروع شو نو د کلي پۀ هائي سکول کښې د جمالي د پارټۍ غټه جلسه منعقد کړے شوه چې پکښې د پارټۍ غټ مشران راتلل د جمالي دلې کلي ته اول ځل ؤ۔

او دغه شان د کلي علاقې ټول خلک پۀ جوش و خروش سره جلسې ته راجمع شوي وو ټولو لويو او وړو به د زنده اباد نعرې وهلې ولې چې څوک د خپل زوي د نوکرۍ پۀ طمع وو او څوک د خپل ورور د بدلۍ او څوک خو پۀ دې طمع وو چې کۀ يو بنډل پائپ راته مېلاؤ شي خو چې جمالي به د کلي د خلکو د زنده اباد نعرو او د لاسونو پرقه ته کتل نو د خپل کلي وراني کوڅې، نارووا

(c) ketabton.com: The Digital Library

لوډشېډنګ او خصوصي طور ګرانه ګراني به ئې مخې ته نېغه اودرېدله او هغه به دا سوچ کولو چې دا څنګه خلک دي چې په دې حال کښې هم د زنده اباد چغې وهي او بيا چې په ستېج ولاړ سړي به څۀ خبره نيمه اوکړه نو ګېر چاپېره به د لاسونو پړقا او د زنده اباد چغو په ټول کلي کښې انګازې خورې ورې کړې او چې په ستېج ولاړ سړي به د غټو غټو وعدو سره سره د خپل حکومت صفتونه او تېرو شوو حکومتونو غېبتونه کول نو نور به هم خلک په جوش او مستۍ کښې راغلل خو په ټولو خلکو کښې يؤ جمالے ؤ چې بالکل خاموشه ؤ چې نۀ به ئې د زنده اباد نعرې وهلې او نۀ به ئې لاسونه پړقول خو ګېر چاپېره به ئې خلکو ته حېران حېران کتل .د جمالي په دغې خاموشۍ باندې د هر چا نظر ؤ او بيا چې د پارټۍ کوم واکداران وو هغوي ټولو د يؤ بل سره ګنګوسې کولې چې

"دا سړے ولې داسې خاموشه دے او بيا په داسې موقع چې د پارټۍ لوئے لوئے ليډران راغلي دي او بيا د داسې سړي خاموشي چې هم د دې پارټۍ يؤ خاص غړے دے خو چې ولې نۀ لاس پړقوي او نۀ د زنده اباد نعرې وهي"

خو څۀ ساعت پس چې په ستېج ولاړ سړي خپلې خبرې بس کړې او د ستېج سيکټري ستېج ته راپاسېدو نو جمالے بيا ستېج ته ورسېدلے ؤ او د غه شان جمالے د سيکټري نه په مائک ورمخکښې شوے ؤ جمالي په ستېج لګېدلي لاؤډ سپيکر ته پوکے

(c) ketabton.com: The Digital Library

ورکړو خپل پۀ اوږه راچولے شکلے يې پۀ خپل مخ داسې اووهلو لکه چې خپلې خولې ئې پرې اوچې کړې او بيا ئې پۀ اوږه راواچولو۔

جمالي د خپلو خبرو ابتداء پۀ بسم الله سره اوکړه چې د جمالي پۀ دې عمل د جلسې ټول خلک چُپ چاپ حق دق او حېران حېران وو او د هر سړي پۀ زړۀ کښې دا سوال تاوېدلو چې خدائے خبر چې جمالے بـه لاڅۀ خبره کوي خو جمالي چې وړومبنۍ خبره د تېر حکومت د نرخونو او بيا د موجوده نرخونو اوکړه او بيا ئې د موجوده حکومت هره يوه بې ايماني ټولو خلکو تـه پۀ ګوته کړه او ټولې ئې سپينې سپينې خبرې اوکړې نو د پارټۍ د زنده اباد نعرې پۀ "جمالے زنده اباد" نعررو کښې داسې بدلې شوې لکه چې جلسه د جمالي دپاره راجوړه کړے شوې وه خو چې جلسه ختمه شوه او ټول خلک پۀ خپله مخه خپلو خپلو کورونو تـه لاړل او چې سبا د کلي خلک خبرېدل نو جمالے د نزدې تهانې پۀ حوالات کښې بنديوان کړے شوے ؤ۔

****

(c) ketabton.com: The Digital Library

دوهم بحث

(c) ketabton.com: The Digital Library

دوه بجې

طـوطي ګـل کاکـا جُرابـې یـؤ خـوا تـه کېښـودې بوټـان ئـې د انګیټـۍ سـره جوښـت یـؤ بـورجي تـه نېـغ اودرول د انګیټـۍ دروازه ئې خلاصه کړه او یوه شونټۍ ئې ورکېښوده.

"هائ هائ څۀ ښکُلے وخت ؤ لاړه ځواني تېره شوه"

"ژوند هم لکه د باد تېرېږي"

طـوطي ګـل کاکـا د دې خبـرې کولـو سـره پـۀ سـپینه ګیـره لاس راښـکودو غـاړه ئـې تـازه کـړه او لکـه د نـور کلـه پشـان ئـې بیـا د خپلـې ځوانۍ او د خپل دور قیصې شروع کړې.

"زمـا د ځـوانۍ خـو بیـل دوران ؤ خـو وس لاړم سـپین ګیـرے شـوم "

"هسې پۀ ځوانۍ کښې انسان ډېر پۀ طاقت کښې وي"

" او اوس"

"اوس خـو د چـا خبـره چـې د اودس مـاتي لوټـه هـم پـۀ لاس کښـې نـۀ شـم اوچتـولے لاړم عمـر خـوړلے شـوم زور مـې کښېناسـتو دا اوګـوره د دې کوټې دا بش ما پۀ ایکي یوازې د ایلم د غر نه راوړے ؤ"

" څۀ به اووایو نو"

(c) ketabton.com: The Digital Library

"نن سبا ځوانان خو چاته بالخت هم نۀ شي سمولے او دا خو څۀ کوي چې نۀ حُجره پېژني او نۀ جومات د چا سره ناسته پاسته غم ښادي هم نۀ پالي اوس هغه اتفاق هم نشته هر سړے د ځان شوے دے تر دې پورې چې میني محبت ورسره هم سر خوړلے دے"

د طوطي ګل کاکا قیصې به تر نیمي نیمي شپې د کور ټولو خلکو پۀ ډېر غور او پۀ ډېره مینه اؤریدلې ـ او د ګاونډ خلک ئې هم ټول د خپلو خورږو قیصو مئینان کړي وو هره شپه به د طوطي ګل کاکا ګاونډیان پۀ ډېره مینه او شوق د طوطي ګل کاکا خوا له راتلل زۀ هم د طوطي ګل کاکا د ګپ شپ عاشق ووم ما به هم د طوطي ګل کاکا نه بلا خبرې او بلا قیصې اوریدلې زما به د طوطي ګل کاکا متلونه ډېر خوښېدل وس هم راته د هغۀ زیات متلونه یاد دي۔

د طوطي ګل کاکا د ټولو نه ښۀ خاصیت دا هم ؤ چې د متلونو قیصې به ورته هم یادې وې اکثر چې به طوطي ګل کاکا کوم یؤ متل اووئیلو نو ما به ترې ضرور پوښتل چې د دې متل پۀ شا څۀ قیصه وه او طوطي ګل کاکا به راته ډېره پۀ تفصیل سره بیانوله او چې د طوطي ګل کاکا نه به چا د څۀ قیصې یا د پخواني دور، دود دستور پوښتنه اوکړه نو ډېر زیات به خوشحالېدلو د طوطي ګل کاکا ټول کړۀ وړۀ د ستائینې وړ وو ولې چې الله تعالیٰ طوطي ګل کاکا یؤ داسې خوږ انسان پیدا کړے ؤ چې انسان خو څۀ چې مېږے ئې هم چرته نۀ ؤ ازار کړے عموماً به ئې د خلکو زړونو له

(c) ketabton.com: The Digital Library

خوشحالۍ ورکولې کۀ طوطي ګل کاکا ته به چا کنځل یا بله څۀ ترخه خبره هم اوکړه نو پۀ خندا به ئې بدلوله او ترخې خبرې کوونکے یا کنځل کوونکے خو به ئې پۀ خپل ځان او پۀ خپله خبره پښېمانه کولو۔

زۀ چې به د طوطي ګل کاکا خوا له لاړم نو کوشش به مې دا ؤ چې د عامو قېصو، خبرو اترو نه علاوه د یو متل پۀ شا یوه قیصه راته هم ضرور بیان کړي یؤ خوا کۀ زۀ د طوطي ګل کاکا ګاونډې ووم نو بل خوا به مې د طوطي ګل کاکا سره ناسته پاسته هم ډېره کوله او دغه شان بلا پوښتنې به مې ترې کولې۔

دغه وجه وه چې د طوطي ګل کاکا زۀ ډېر خوښ ووم ۔ماته به ئې د ډېرې مینې نه د پښتو پتنګ وئیلو یوه ورځ مابنامے ؤ او د جنورۍ میاشت وه نرۍ نرۍ واؤره هم راوریدله سخته یخني وه خو د طوطي ګل کاکا قېصې، خبرې او متلونه اوریدل به مې پۀ هېڅ حال کښې هم نۀ قضا کول پۀ دغه یخه شپه د طوطي ګل کاکا خوا له ورغلم دروازه مې ووډبوله طوطي ګل کاکا اواز راکړو۔

"څوک ئې"

ما جواب ورکړو۔

"هن..... کاکا زۀ یمه فلانکے"

هغه د دننه د راتلو اجازت راکړو پۀ دروازه د ورننوتلو سره طوطي ګل کاکا د متلونو لړۍ راوسپړدله او دا متل ئې اوئیلو چې " خمبه لمبه تمبه وي " نو ورک شه غمونه پرېږده چې ورېږي۔

(c) ketabton.com: The Digital Library

ما خپل څادر له څنې ورکړو واؤره مې د خپل ځان نه اوڅنډله او د طوطي ګل کاکا سره مې ستړي مشي خوار مشي اوکړل.

طوطي ګل کاکا؟.

"خمبه لمبه تمبه" څۀ مطلب ؟"

طوطي ګل کاکا پۀ برق برق پۀ خندا شو.

"بچے دا ډېر پخوانے متل دے"

"مونږ چې ځوانان وو نو زمونږ مشرانو به دا متل مونږ ته پۀ داسې موقعه وئيلو چې واؤرې به وريدې او مونږ ټول به د چرګې نه ګېر چاپېره ناست وو .نو دا متل به ئې کولو چې خمبه، لمبه، تمبه وي نو کۀ پوره شل ورځې واؤرې وريږي نو پروا نشته خو کۀ پۀ دې درې واړه کښې يؤ هم نۀ وي نو بيا ژوند ډېر ګران شي ولې چې دا دوه مياشتې ډېرې سختې د يخنۍ مياشتې دي دې مياشت ته سپينه خله وائي او پۀ دې پسې دوېمې مياشتې ته توره خله وائي پۀ دې دواړو مياشتو کښې ډېره زياته واؤره وريږي .پۀ دې وخت کښې هغه سړے نر وي چې دې دواړو مياشتو ته ئې ښۀ ځان تيار کړے وي دا مياشتې چې شروع شي نو نۀ خو بيا څوک د لرګي بندوبست کولے شي نۀ دوکان بازار ته د تلو بندوبست او نۀ ابادي جوړولے شي"

"مطلب دا چې يو کار هم نۀ کېږي سېوا د خورو څکو نه"

مونږ ټول د طوطي ګل کاکا خبرو ته غوږ غوږ وو طوطي ګل کاکا ډېر پۀ تفصيل سره د متل وضاحت اوکړو پوره تر نيمې شپې

(c) ketabton.com: The Digital Library

مو ښئ ګپ شپ او د مزې قیصې واؤریدې اخره کښې طوطي ګل کاکا مونږ ته په خندا خندا کښې اووې چې

"هلکه"

"صبا له به خامخا راځئ"

ما به لا څۀ خبره کوله چې طوطي ګل کاکا خپله خبره جاري اوساتله.

"صبا د ورځې دوه بجې به زۀ ستاسو انتظار کووم او تاسو ټول به روتې زما سره خورئ خو زۀ به درته صبا هغه قیصه کووم کومه قیصه چې ما لاتر ننه پورې تاسو ته نۀ ده کړې"

د طوطي ګل کاکا د دې خبرې د اؤرېدو سره زما په زړۀ کښې تلوسه سپوا شوه چې دا به کومه قیصه وي چې تر اوسه به طوطي ګل کاکا مونږ ته نۀ وي کړې په دغه خیال کښې په دغه فکر کښې په دغه سوچ کښې زۀ خپل کور ته راورسېدم خو زۀ ډېر ناقراره وومه ما ټوله شپه دا سوچ کولو چې صبا له به طوطي ګل کاکا مونږ ته کومه قیصه اؤروي ما کۀ هر څو د اودۀ کېدو کوشش کولو خو چې سترګې به مې پټې شوې نو مخې ته به مې طوطي ګل کاکا په خندا خندا راغے.

"صبا به خامخا راځئ"

زما په غوږونو کښې به دا اواز داسې اوګونجېدو لکه چې طوطي ګل کاکا ماته بیا بیا هم دغه یادونه کوي شپه تېره شوه صبا له چې ما سترګې اوغړولې مخامخ مې ګهړۍ ته اوکتل نو لا

(c) ketabton.com: The Digital Library

سحر وختي ؤ زما دوه بجو ته انتظار ؤ دغه ساعت چا د نزدې جومات لوډ سپیکر خلاص کړو د بې وخته لوډ سپیکر خلاصېدو سره به د هر چا تلوسه سېوا کېده او دغه رنګ زما هم پۀ تندي خوله راماته شوه.

"یؤ ضروري اعلان واورئ د بر کلي طوطي ګل کاکا پۀ حق رسېدلے دے نن ماسپخین دوه بجې به ئې جنازه وي"

د دې خبر اؤرېدو سره زما پۀ تندي خوله نوره هم راماته شوه پۀ خُلۀ کښې مې لاړې اونښتې سترګې مې بقې پاتې شوې او داسې راپرېوتم چې هډو بیا د ځان نه خبر نۀ شوم.

****

(c) ketabton.com: The Digital Library

بدل

(c) ketabton.com: The Digital Library

بدل

"دا د فلائنګ کوچ د سيټ څلورمه سورلۍ وه چې کېښناسته او دغه شان د ټولو سيټونو سورلۍ پوره شوې او فلائنګ کوچ روان شو"

فلائنګ کوچ کښې ناستو خلکو پهٔ مختلفو موضوعاتو خبرې کولې چا عام ګپ شپ چا د غوا بيزې بحث او چا د روانو حالاتو جايزه اخستله خو تور ګل کاکا بلکل چُپ چاپ غلے ناست ؤ د تور ګل کاکا دغې چُپتيا مختلفې معنې ورکولې خو ټول خلک پهٔ خپلو خبرو کښې مشغول وو او تور ګل کاکا ته د چا هم پام نهٔ ؤ تور ګل کاکا به کله مخ يؤ اړخ ته واړولو او کله بل اړخ ته او بيا به ئې ډرائيور ته اوکتل او سر به ئې داسې اوخوزولو لکه چې پهٔ څهٔ خبره خفه ؤ او د افسوس اظهار ئې کولو دغه شان ګهنټه نيمه تېره شوه څوک پهٔ خپلو خبرو اترو کښې ستړي شول او څوک د سفر هوا وهلي پرېشانۍ يوړل پهٔ ګاډي کښې ځائے پهٔ ځائے کله کله يؤ نيم اواز راوخېژي خو باقي لږه چُپتيا شان خوره شوه تور ګل کاکا چې ماحول لږ غلے شان محسوس کړو نو ګېر چاپېره ئې اوکتل او بيا ئې سر يؤ او بل اړخ ته اوخوزولو او يؤ سوړ اسوېلے ئې اوکړو او دا ځل ئې شونډې هم اوخوزولې لکه چې د ځان سره ئې څهٔ خبره هم اوکړه چې پهٔ دې کښې يوې سورلۍ پهٔ ډرائيور اواز اوکړو چې

(c) ketabton.com: The Digital Library

"اُستاز"

"لږ سائيډ ته بريک شه"

ډرائيور ګاډے يو سائيډ ته اودرولو يوه سورلۍ کوزه شوه او فلائنګ کوچ روان شو د سورلۍ په کوزيدو تور ګل کاکا د فلائنګ کوچ په سيټ کښې لږه پراخي محسوسه کړه او مُسکے شو خو بيا ئې د ځان سره څۀ اووئيل او سر ئې يۀ خوا بل خوا اوخوزولو او بې مجاله شان ئې شاته سيټ ته ډېره اووهله چې سيټ ته پۀ ډېره وهلو تور ګل کاکا پرېشانۍ يوړۀ او سترګې ئې ورغلې څۀ ساعت تور ګل کاکا هم پۀ دغه حال اودۀ پروت ؤ خو ناڅاپي فلائنګ کوچ اودريدو او پۀ تور ګل کاکا کلېنډر اواز اوکړو۔

"کاکا سورلۍ ته لږ ځائے ورکړئ لږ ور اخوا شئ"

تور ګل کاکا چې سترګې اوغړولې او د کلېنډر د وېنا مطابق لږ اخوا شو نو بيا ئې سر اوخوزولو او يۀ غوږ او بل غوږ ته ئې لاس يوړل او اوګورېدو څۀ مزل شوے نۀ وو ؤ چې بيا يوې سورلۍ د کوزيدو اواز ورکړو او دغه رنګ بيا د هغې سورلۍ پۀ ځائے بله سورلۍ راوختله دا سلسله هم دغه شان جاري وه او چې تور ګل کاکا د پېښور نه سوات مينګورې ته رارسېدو نو د فلائنګ کوچ د سيټونو ټولې سورلۍ بدلې شوې وې د تور ګل کاکا د دې خبرې سره اختلاف نۀ ؤ چې سورلۍ پۀ لار ولې بدلېږي رابدلېږي خو د فلائنګ کوچ پۀ سيټ څلور څلور سورلۍ کښېنول ورته جائز نۀ ښکاريدۀ اخير چې د تور ګل کاکا خاموشي ماته شوه او د يوې

(c) ketabton.com: The Digital Library

سورلۍ راختلو پۀ وخت ئې د فلائنګ کوچ نه راودانګل او پۀ ډرائیور ئې ورمنډه کړه ډرائیور ئې جوښت پۀ ګرېوان کښې اونیولو او د فلائنګ کوچ نه ئې پۀ راښکلو راښکلو راکوز کړو او چې د فلائنګ کوچ نه باقي خلک خلاصون له راکوزیدل او رارسېدل نو تور ګل کاکا د ډرائیور پۀ سینه د تمانچې درې ګولۍ ښخې کړې وې دا هغه د خپل هغه زلمي زوي بدل اخیستے ؤ کوم چې د فلائنګ کوچ ډرائیور د معمولي تکرار نه پس وژلے ؤ۔

****

(c) ketabton.com: The Digital Library

غوټۍ اوړ پڼه

(c) ketabton.com: The Digital Library

غوټۍ اوږ ژپده

دغه ورځ زما د چهټۍ ورځ وه د سپرلي موسم ؤ وُنو بوټو ايله غوټۍ سپړدلې وې ګېر چاپيره په زمکه د وُنو بوټو شينکې خور ؤ مسته فضا وه نرې نرې باران وريدو کله کله به لړې هم راخورې شوې خو کله کله به موسم داسې صفا شو چې لمر به سترګه راښکاره کړه باران به اودريدو او لړې به ځائے په ځائے غومپک غومپک ولاړې ښکاريدې د څۀ کار د پېښې لۀ کبله ما خپل ګاډے د کوره رابهر کړو او د بازار لار مې اونيوله څۀ ساعت پس چې زۀ بازار ته اورسيدلم نو په بازار کښې د څۀ سود سودا دپاره مې خپل ګاډے د سړک په غاړه يو اړخ ته اودرولو او يو دوکان ته ورغلم دوکان ته د ورتللو سره سم ما به لا د دوکاندار نه د څۀ سودا په باره کښې پوښتل چې د شا نه چا د لمن نه کلک اونيولم ما چې شاته اوکتل نو تقريباً چې د شپږو يا د اووۀ کالو يوه وړوکې ماشومه وه چې زما لمن ئې نيولې وه ما په حيرانتيا سره هغې ته اوکتل زړۀ مې يو ترک اوکړو ماته داسې محسوسه شوه چې ګينې زما وړه لُور وه ولې چې په دغه شان عمر زما هم يوه وړه لُور وه خو چې کله مې په غور اوکتل نو راته معلومه شوه چې بل څوک وه ما د ځان سره غلې شان اووئيل چې دا لا د چا نه پاتې شوې ده کۀ نا دا

(c) ketabton.com: The Digital Library

به د دوکاندار څوک وي خو خبر زۀ د کور نه په څۀ کار راوتلے ووم د خپل کار په تکل مې پام سود سودا ته لاړو او چې مې دوکاندار ته د څۀ څيز دپاره د وئيلو اراده کوله نو بيا مې د شا اړخ لمن راښکودلے شوه ما بيا زر شاته اوکتل چې بيا هم هغه ماشومه وه او د ځان سره ئې غلي غلي څۀ وئيل هم خو ما سم وا نۀ وريدل چې ماشومې به څۀ وئيل خو دا ځل زۀ راخکته شوم او ماشومه مې راونيوله او ورته مې اووئيل چې څۀ دي ماشومې څۀ غواړې.

ماشومې خپله وړه خُلۀ کولاؤ کړه او په وړه خُلۀ ئې واړۀ واړۀ وئيل چې ماما پيزار درله صفا کړم د ماشومې دا خبره څۀ وه چې زړۀ مې يو لوئے ټوپ اووهلو سترګې مې د حېرانتيا نه بقې پاتې شولې د ماشومې دې خبرې مې په زړۀ اړې راښکودې او د ډېر درد له وجې مې د ماشومې په سر لاس راښکودۀ غېږ ته مې رانزدې کړه او ورته مې اووئيل چې په ليونۍ تۀ به اوس زما پيزار صفا کوې کۀ تۀ خو د لوبو ماشومه يې ستا خو د لوبو وخت دے ماشومه مې په مخ مخ ښکُل کړه او ترينه مې اوپوښتل چې ولې ستا پلار نشته؟ ـ ماشومې بيا په وړه خُلۀ جواب راکړو چې نا زما پلار نشته او خپل لاس ئې د سړک بل اړخ ته اشاره کړو چې مور مې هغه ده ما چې د ماشومې اشارتاً ځائے ته اوکتل نو يوه زنانه د ټوپۍ په بورقه کښې ناسته وه او مخې ته ئې د نارينو د سر ټوپۍ مسواکونه تسبيح او داسې نور د خرڅ سامان لګېدلے ؤ او معلومېدله داسې چې د غه سامانونه هم هغې خرڅول.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ما چې دا حالات اولیدل نو نور هم پرېشانه شوم او بې اختیاره مې خپل جیب ته لاس کړو او د پینځۀ زره نوټ مې ماشومې ته ور کړو ماشومې چې نوټ ته اوکتل نو په سترګو کښې ئې د خوشحالۍ اوښکې لړې لړې شوې او بیا ئې مور پله منډه کړه خو.... خو هغه لا مور ته رسېدلې هم نه وه چې د یؤ موټر سائیکل د لګېدو سره په سړک کښې خوره وره راپرېوته.... هر چا ساه ساه رامنډې کړې د ماشومې په خُلۀ او پوزه وینه راماته وه هغې لکه چې زۀ په دومره خلکو کښې اوپېژندم ماته ئې پۀ وینو سترګو اوکتل او بیا ئې معصوم لاس ماته راوړد کړو او بیا ئې د یوې اوږدې ساه اخستو سره سترګې پټې کړې لکه چې ماته وائي

" ماما دا روپۍ مې مور ته ورکړه "

******

(c) ketabton.com: The Digital Library

قاري صيب

(c) ketabton.com: The Digital Library

قاري صيب

هغه د جومات په وړومبي صف کښې په قاعده کښيناستو او دواړه لاسونه ئې په غېږه کښې د يو بل سره راموټې کړل يو ځل ئې بنې او بيا ګس اړخ ته ئې د سترګو په لکي کښې شاته اوکتل مخکښې ورسته په زنګيدو شو او بِسم للہ ئې اوکړه.

قَالَ بَلْ سَوَّلَتْ لَكُمْ اَنْفُسُكُمْ اَمْرًا....... (سورة يوسف ۱۸).

په دې کښې څه شک نه ؤ واقعي چې للہ تعالیٰ ورله ډېر خوږ اواز ورکړے ؤ ما چې د قاري صيب د غه حالات وليدل نو هغه ورځ راته مخې ته نبغه اودريده په کومه ورځ چې قاري صيب د دې خبرې نه چوټ انکار اوکړو چې

"نا نه زۀ قاري نۀ يم ما حفظ نۀ دے کړے"

دا هغه وخت ؤ چې قاري صيب ايله نوے نوے په فرنټيئر کور ايف سي کښې د سپاهي په حېث برتي شوے ؤ او د قاري صيب نوکري ايله يو کال وه د قاري صيب يؤ کليوال ؤ چې هغه په دغه وخت کښې د قاري صيب د پلاټون سينيئر کمانډر ؤ د قاري صيب کليوال ډېر خوږمن او قدرمن انسان ؤ د خپل پلاټون د تمامو ځوانانو به ئې پوره پوره خيال ساتلو چې څومره به تړې کېدله نو د خپل وس مطابق منډه تړه به ئې د هر ځوان دپاره وهله

(c) ketabton.com: The Digital Library

هغـه د قـاري صـيب د پـاره هـم غـوره سـوچ فکـر لرلـو ولـې چې کـۀ يـؤ طرفتـه د پلاټـون مشـري ور پـۀ غـاړه وه نـو بـل طرفتـه د قـاري صـيب کلیـوال هـم ؤ د غـه وجـه وه چې د قـاري صـيب پـۀ حق کښې هغـۀ د ښـۀ نه ښۀ فيصله کول غوښتل.

د غـه رنـګ د قـاري صـيب کلیـوال د خپـل بټـالين حوالـدار مېجـر سـره دا خبـره اوکـړه چې زمـا يـؤ کلیـوال حـافظِ قـرآن د ے او کـۀ ستاسـو خوښـه وي نـو د خطيـب صـيب پـۀ غيـر موجـودګۍ کښـې بـه زمـونږ خطيـب وي د قـاري صـيب د کلیـوال مقصـد دا ؤ چې يـؤ خـوا بـه خطيـب صـيب تـه هـم سهولت وي او بـل خـوا بـه زمـا کلیـوال تـه هـم لـږ راحـت او سـکون والاځـائے مـيلاؤ شـي ولـې چې د سـپاهي کـار خـو ټولـه ورځ منـډې تـرړې وي هلتـه لاړ شـه او دلتـه راشـه، ټوپـک خکتـه او ټوپـک پورتـه وردي واغونـده او وردي اوباسـه او د سـبکنډ خطيـب ډيـوټي څـۀ وي خـو د جومـات صـفائي او پينځـۀ وختـه اذان بـس نـور خو ټوله ورځ پۀ پاکو سپينو جامو کښې تسبيح اړوي او بس.

د قـاري صـيب کلیـوال چې بټـالين حوالـدار تـه دا خبـره اوکـړه نـو خبـره ئې وۀ نـۀ غورزولـه او سمدسـتي ئې قـاري صـيب پسـې يـو ځـوان ور واستلو او خپل ځان ته ئې راوغوښتلو.

"هن ..... ځوانه تاسو د قرآن حفظ کړے د ے؟"

قـاري صـيب مُسـکے شـو خـو هـيڅ جـواب ئې ور نـۀ کـړو بټـالين حوالـدار ورتـه اووئيـل کـۀ رښـتيا حـافظِ قـرآن يـې نـو د خطيـب صـيب

(c) ketabton.com: The Digital Library

سره شه سپکنه خطیب به ئې قاري صېب چې دا واؤریدل نو چوټ انکار ئې اوکړو.

"نا نه جي زهٔ حافظِ قرآن نهٔ يم دا چا دروغ وئيلي دي"

د قاري صېب کلیوال یک دم قارۍ صېب ته حېران اوکتل د څهٔ خبرې اراده ئې لرله خو غلے پاتې شو

ولې چې کهٔ نور چاته د قاري صېب د حفظ پته نهٔ وه نو کليوال ته خو پوره پوره علم ؤ د قاري صېب کليوال بتهالين حوالدار نه معذرت اوغوښتلو او روان شو خو هېڅوک د قاري صېب د انکار پهٔ وجه پوهه نهٔ شو چې قارې صېب اخر انکار ولې اوکړو قاري صېب يخه يخې تېزې هواګانې سپينې سپينې واؤرې شړ شړ دنګ غرونه تولې سختې سوختې تېرولې خو د جومات د سپکنه خطيب ډيوټې ورته خدائے خبر چې ولې ګرانه وه چې قبوله ئې نهٔ کړه د قاري صېب کليوال دا خبره د هغې ورځې نهٔ پهٔ زړهٔ ګرځوله پهٔ کومه ورځ چې قارې صېب انکار اوکړو او دا ئې غوښتل چې د قاري صېب نه اوپوښتي چې تاسو انکار ولې اوکړو.

څهٔ موده پس قاري صېب او کليوال پهٔ چهټۍ کلي ته لاړل کله چې پهٔ کلي کښې د قاري صېب کليوال د قارې صېب نه پته پوښتنه اوکړه نو قارې صېب ورته اووئيل چې

"هر څهٔ کولے شم کليواله خو بس پهٔ چا پسې رانه وروستو اودريدل نهٔ کېږي ".

******

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ټوپک شپېلۍ

(c) ketabton.com: The Digital Library

د توپک شپېلۍ

هر څو کۀ نسرین یوه زنانه وه خو د بهادرۍ قیصې ئې لکه د یؤ ننګیالي زلمي کوڅه پۀ کوڅه او کلي پۀ کلي خورې وې . هغه یوه هوښیاره، بهادره، حسینه، او د اخلاقو یوه ښکُلې نمونه وه نسرین د خپلې مور ګل بانو د مرګ نه پس هم پۀ خپل کلي کښې عبد الله نومي یو ځوان ته وادۀ شوه . عبد الله هم ډېر ښۀ او تکړه ځوان ؤ خو د خپل مور او پلار خوارۀ ئې نۀ وو لیدلي . عبد الله د درېو کالو ماشوم ؤ چې مور پلار ئې پۀ یوه ځانمرګي حادثه کښې وفات شوي وو . او د عبد الله پالنه ملک جان میر ګل لکه د خپل اولاد پشان کړې وه . ملک جان میر ګل د عبد الله خپل سکه ماما ؤ .

ملک جان میر ګل د لوئې جائیداد مالک ؤ او د ملک صیب نور ورونه هم ښۀ د مال خاوندان وو ملک صیب د عبد الله ډېر خیال ساتلو او اکثر به ئې دا کوشش ؤ چې د عبد الله پۀ حق کښې څۀ قسم فیصله هم وي نو چې د عبد الله د مرضۍ مطابق دې اوشي ملک صیب به داسې ځکه کول چې عبد الله ته د مور پلار څۀ احساس وَ نۀ شي د نسرین سره د عبد الله رشته هم د عبد الله پۀ

(c) ketabton.com: The Digital Library

خوښه شوې وه کله چې د عبد الله وادهٔ اوشو نو عبد الله به ملک صیب ته دا خبره کوله چې

" ماما جي زهٔ غواړم چې زما ځانله کور شي او باقي ژوند زهٔ پهٔ تاسو بوج نهٔ شم "

خو ملک صیب به ورته وئیل چې

" نا عبد الله نا تهٔ پهٔ ما بوج نهٔ یې څهٔ اوشو کهٔ تهٔ زما خپل بچے نهٔ یې خو زما د خپلې خوږې خور بچے خو یې کنه او بیا زما پهٔ دې مال حال کښې ستا پوره پوره حصه ده زما د خور چې زما سره کومه حصه جائیداد کښې نو د هغې مالک خو یې کنه "

خو عبد الله بیا هم نهٔ غوښتل چې زهٔ دې د ماماجي ګټې وتې ته ناست یم او خورم څښم دې عبد الله ملک صیب مجبوره کړو او ځانله ئې د مور پهٔ حصه جائیداد کور جوړ کړو عبد الله د ماما نه ځانله شو او د نسرین سره ئې ښهٔ د مینې محبت ژوند تېرولو کال پس خدائے پهٔ عبد الله او نسرین مهربانه شو او پهٔ نارینه اولاد ئې وَ نازول څهٔ موده پس عبد الله د خپل پلار د جائیداد حساب کتاب د خپلو ترونو سره اوکړو او پهٔ خپلو ترونو ئې خپله حصه خرڅه کړه او پهٔ هغه پیسو ئې ځانله دوبۍ ته د تللو ویزه واخسته عبد الله دوبۍ ته مزدورۍ دپاره لاړو د مسافرۍ شپې ورځې کهٔ هر څو سختې وې خو د نسرین او عدنان د روڼ سباؤن دپاره ئې زغملې او دغه رنګ نسرین به هم د عبد الله جدایۍ زهیروله خو د خپل بچي عدنان

(c) ketabton.com: The Digital Library

سره به ئې خپل ځان مشغولولو او د وړوکي عدنان وړو وړو خبرو او خنداګانو به ترې ټول غمونه هېرول.

عبد الله چې په دوبۍ کښې يو کال نيم تېر کړو نو الله پاک ئې د ژوند لمحې پوره کړې او عبد الله په اېکسيډنټ کښې مړ شو دا غم د نسرين دپاره سم تندر ؤ داسې وه لکه چې په نسرين يوازې د قيامت ورځ وه په ځوانه ځوانۍ کښې د عبد الله نه جدا شوه نسرين لاړه کونډه شوه عدنان يتيم شو د نسرين او عدنان د سر سپورے وران شو بلها ارمانونه ئې په زړه پاتې شو د عبد الله د مرګ نه شپږ مياشتې پس يوه ورځ ساخت مهال د نسرين د کور د کوځې ور يو فقير وډبولو نسرين ورته د کور دننه نه اواز ورکړو.

"څوک يې؟"

جواب اوشو

" غريب فقير ملنګ يم چې څۀ مو د وسه کېږي د الله په نامه ئې غواړم الله مو د ژوند ټول مصيبتونه پرېشانۍ په خوشحالۍ بدلې کړه ډېر غريب يمه څۀ لاس امداد راسره اوکړئ الله مو اوبخښنه "

نسرين اووئيل چې

" زۀ خو پخپله د سر سپورے نۀ لرم ايکي يؤ ماشوم زوي سره د کونډتون شپې ورځې سبا کووم بس يو د الله اسرې ته پرته يم "

دغه رنګ يوه شيبه خاموشه شوه لکه چې د غمونو باران ورباندې بيا تازه شو او بيا ئې فقير ته په غريو ژن اواز کښې اووې

-

(c) ketabton.com: The Digital Library

" تۀ لږ صبر وکړه زۀ راځم "

لږه شېبه پس نسرين پۀ يؤ کټورې کښې لږ غوندې اوړۀ راوړۀ

" هن کاکا دا واخله"

فقیر د نسرين د لاس نه کټورے واخستۀ او اوړۀ ئې پۀ ګوډې کښې واچول.

" الله دې ستا خاوند لـه جنتونـه ورکـړي بچـے دې خـدائے نیـک عمله لوئے کړه الله دې پرې ډېره خوشحاله کړه "

فقیر پۀ یوه ساه دعاګاني اوکړې او روان شو نسرين هم د فقیر پۀ دعاګانو امين اوکړو او د عبد الله پۀ یادونو کښې پۀ کټ کښې کښېناسته ولې چې نسرين ته بيا د عبد الله نامه مخې ته شوې وه . د کور د کار سره سره ټوله ورځ ئې د عبد الله پۀ يادونو کښې تېره کړه کله چې پۀ ټول کلي د تئیرو تور څادر راخور شو چپه چپتيا شوه ګېر چاپيره د ګاونډ خلک پـه خوارۀ خوب اوده شو . د نسرين سترګي لا ورغلي نۀ وې چې پۀ سر ئې چا د تور ټوپک شپيلۍ کېښوده.

" چپ! چې شور و َنۀ کړې "

نسرين اوويرېدله سترګې ئې پۀ ځائے ودرېدلې ساه ئې بې واره شوه حلق ئې اوچ شو او د خُلې نه ئې اواز نۀ راختو څو شېبې پس چې ئې د سترګو پۀ لکۍ کښې وکتل نو يؤ کس تربوزک وهلے ولاړ ؤ او د ټوپک پۀ ماشه ئې ګوته پرته وه او نسرين ته ئې اووئيل چې

(c) ketabton.com: The Digital Library

"کۀ خپل ځان دې روغ خوښ وي نو سره د ماشوم مخکښې شه ګنې نو"

نسرين چې دا واؤريدل نو د ډېرې غصې نۀ ئې د وجود وينه کله پښو له او کله سر له تلله او راتلله خو هېڅ ئې هم نۀ شو کولے نسرين سره د خپل ځان پرواه نۀ وه خو د عدنان لۀ خاطره ئې تللو ته غاړه کېښوده او ورسره روانه شوه ولې چې بله لار نۀ وه د نسرين د زړۀ نه يو الله خبر ؤ عدنان ئې پۀ يو طرف راړولے او روانه وه خو پۀ زړۀ کښې ئې رنګ رنګ سوچونه فکرونه کول د ځان سره زړۀ کښې وائې چې داسې څۀ طريقه اوکړم چې د دې ظالم نۀ مې ځان خلاص شي د لږ مزل نه پس نسرين خپل حواس بحال کړۀ او دغه سړي ته ئې اووئيل.

" ورور کۀ خفه کېږې نۀ نو زما سره زما کالي پترې او څۀ لږې ډېرې نغدې روپۍ دي کۀ خوښه دې وي نو زۀ به ورپسې بېرته لاړه شم "

سړي چې دا واؤرېدل نو نور هم خوشحاله شو او ورته ئې اووئيل چې

" خوښه مې ده خو ماشوم به دې ما سره وي او زۀ به هم درسره ځم "

نسرين پۀ خوشحالۍ خوشحالۍ راروانه شوه کله چې واپس راورسېدله نو نسرين پۀ خپل کور پۀ منډه ورننوتله او پۀ کوټه کښې دننه ديوال ته راځوړند کلاشنکوف ته ئې لاس کړو او پۀ دغه

(c) ketabton.com: The Digital Library

ظالم ئې تش کړو سرے پړ مخې پرېوتو نسرین زر عدنان بچې له ورمنډه کړه اسمان ته ئې وکتل او د ځان سره ئې اووئیل

" شکر دے خدایه چې د ظالم پۀ لاسونو کښې دې هم زما د عدنان بچي حفاظت اوکړو"

د کلاشنکوپ د ډزو اؤریدو سره د ګاونډ خلک هم راورسېدل خلکو چې په زمکه پروت په وینو کښې لت پت د دغه سړي مخ پرانستۀ نو دا هم هغه کس ؤ چې د سحر ئې د ملنګ پۀ جامه کښې خیر و ذکات غوښتۀ۔

****

(c) ketabton.com: The Digital Library

قلم

(c) ketabton.com: The Digital Library

قلم

خدائے خبر چې پۀ ما ولې هغه دومره ښه لګېدلې وه يا خو رښتيا هغه ډېره ښکُلې وه او يا هسې د هغې ښائسته سترګې او ښکُلا زما پۀ زړۀ کښې ځائے شوي وو زما پۀ خيال چې د هغې د غه انداز ښکُلے ؤ۔

" خو نا هيچرې نۀ "

" دومره ښکُلې خو نۀ وه "

او نۀ داسې يو نا اشنا ښائست ؤ چې ګينې ما هډو ليدلے نۀ ؤ ولې چې زما د کلي پۀ لوئے بازار کښې د کپړو يو غټ دوکان ؤ او زما دوکان ته به روزانه نوي نوي مخونه راپېښېدل د ډېر لرې لرې نه او نا اشنا نا اشنا خلک به راتلل زۀ به هر سحر خپل دوکان ته تلم او ماښام به ناوخته کور ته راتلم او لکه د نور کله پشان دغه ورځ خپل دوکان ته روان ووم پۀ لاره کښې مخکښې دوه کلوميټره پس يؤ وړوکے بازار هم ؤ چې اکثر به پکښې د سړک د تنګوالي او د ډرائيورانو د بې ځايه ګاډو اودرولو لۀ وجې عموماً ګاډي را حيصار وو او پۀ ګهنټو ګهنټو به را حيصار وو۔

(c) ketabton.com: The Digital Library

دغـه ورځ هـم ګـاډي را حیصـار وو کلـه یـؤ ګـاډے د بـل ګـاډي نـه پـۀ یـؤ اړخ او کلـه پـۀ بـل اړخ د وړانـدې کېـدو پـۀ هڅـه کښـې بوښـت وو یؤ ګاډي واله به بل ګاډي واله ته وئیل

" تۀ لږ مخکښې شه "

او بل

" تۀ لږ شاته شه "

" هلکه هارنونه مۀ وهه غوږونه دې راله کاڼۀ کړل "

او کلـه کلـه خـو بـه پکښـې ډرائیـوران د یـؤ بـل سـره پـۀ شر هـم شـول زمـا نـه وړانـدې یـؤ سـوزوکے پـۀ مـزه مـزه روان ؤ کلـه بـه ناڅاپـه اودرېـدو او کلـه بیـا ورو غونـدې روان شـو او چـې کلـه ورتـه لـږه شـان موقـع مـېلاؤ شـوه نـو د یـوې رکشـې نـه مخکښـې شـو مـا هـم خپـل ګـاډے پـۀ تېـزۍ سـره ور وړانـدې کـړو خـو د رکشـې نـه د وړانـدې کېـدو موقـع راتـه مـېلاو نـۀ شـوه زۀ هـم پـۀ دې کوشـش کښـې ووم چـې کـۀ پـۀ یـؤ اړخ راتـه لـږه لار مـېلاؤ شـي نـو لـږ بـه دوکـان تـه زر اورسـېږم رکشـه کښـې شـاته بنـې لاس تـه تقریبـاً د لسـو کـالو ماشـوم ناسـت ؤ او پـۀ څنـګ کښـې ورسـره ګـس اړخ تـه پـۀ تـور نقـاب کښـې یـوه پېغلـه ناسـته وه اتفاقـاً زمـا دغـې پېغلـې تـه پام شـو پېغلـه کلـه یـؤ خـوا کلـه بـل خـوا کلـه لانـدې کلـه بانـدې د ډېـرې حیـا نـه ئـې د سـترګو نظـر اړولـو را اړولـو لکـه چـې د پېغلـې سـترګو لـه چـا څـۀ ډکـے وغېـره وروړلـو او پېغلـې تـرې نـه خپلـې سـترګې بـچ کـولې د پېغلـې دا انـداز پـۀ مـا ډېـر ښـۀ اولګېـدۀ د پېغلـې دغـې ادا زمـا د زړۀ پـۀ مېـنځ کښـې قـدم کېښـود

(c) ketabton.com: The Digital Library

زمــا د زړۀ دروازه ئــې وډبولــه پېغلــې پــۀ دغــې ادا زمــا اودۀ زړۀ راويښ کړو.

دغــه شــان چــې کلــه مــا د خپــل ګــاډي پــۀ هــارن ګــوتې کېښــودې او هــارن مــې اووهلــو نــو زر ئــې ماتــه اوکتــل او چــې پــام ئــې شــو چــې ګېنــې دے هــم ماتــه ګــوري نــو زر ئــې خپلــې سترګــې خکتــه کــړې او بيــا ئــې د سترګــو ګــاتې پــۀ ځــائے د حيــا لــۀ وجــې نــه اودرېــدل او بيــا ئــې خپــل نقــاب تــه لاس پورتــه کــړو اول ئــې پــۀ پــوزه پــۀ نــرو سپينو ګــوتــو نقــاب ســم کــړو او بيــا ئــې لاس تــر يــو غــوږ ورســولو او هــم پــۀ خپــل غــوږ ئــې د لاس ګــوتې نيــولې پرېښــودې د پېغلــې پــۀ دې تماشــه تماشــه کښــې زۀ نــۀ پــۀ وخــت پوهــه شــوم او نــۀ پــۀ جــوړ شــوي رش چــې پــۀ دې کښــې لار وشــوه بازار ختم شو رکشه پۀ لار پاتې شوه او زۀ خپل دوکان ته ورسېدم.

ګــاډے مــې يــو خــوا تــه اودرولــو دوکــان مــې کــولاؤ کــړو پــۀ ګاونــډيانو دوکانــدارانو مــې ســلام واچولــو او د خپــل دوکــان پــۀ صــفايئ کښــې مشــغول شــوم خــو د پېغلــې هغــه د حيــا نــه ډک ښائســته ښــکُلے انــداز بــه راتــه مخکښــې مخکښــې کېــدو او د خپــل ځــان ســره پــۀ زړۀ زړۀ کښــې مُســکے کېــدم پــۀ زړۀ کښــې مــې د پېغلــې اداګــانو يــو لــوئے زخــم جــوړ کــړے ؤ زړۀ مــې د خپــل ځــان ســره پــۀ خبــرو ؤ او دا پوښتنه به ئې د خپل ځان نه پخپله کوله چې

"خــدائے خبــر چــې دا پېغلــه بــه څــوک وه؟ خــو څــه مــره کــۀ هــر څــوک وه خو ډېره قدرمنه او حيا ناکه پېغله وه"

(c) ketabton.com: The Digital Library

د دوکان صفائي مې اوکړه جارو مې يو ګوټ ته ورګوزار کړه او د جامو تانونه مې سمول راسمول خو زړۀ مې ډېر ناقراره ؤ کۀ د چا ګاک يا ګاونډي دوکاندار سره به مې د څۀ خبرې لۀ وجې لړ پام غلط شو نو ساعت پس به مې بيا هغه پېغله را پۀ زړۀ شوه او ناقراره به شوم ورځ تېره شوه مازيګر شو چې پۀ دې کښې مې ناڅاپي نظر پورې د سړک پۀ غاړه هم پۀ دغه پېغلې پرېوتو زۀ يک دم پاسېدم پۀ زړۀ کښې مې د پېغلې پۀ ليدو يوه مسته هوا والوته پېغله پۀ ماشوم وريسې وه او زما دوکان ته رانتوتله دوکان ته پۀ رانتوتلو سره سم ماشوم اووئيل چې

" ماما جي پۀ نوي ډيزائن کښې د زنانۀ کپړې راواخله "

ما زر زر د جامو نوي تانونه راسپړدل شروع کړل او زړۀ مې غوښتل چې پۀ ټولو کښې د ټولو نه ښکُلي او ښائسته جوړه پېغلې ته راواخلم پېغله لګيا وه جامې ئې خوښولې او ما د پېغلې پۀ سترګو کښې خپل ورک شوے ځان کتلو زۀ د پېغلې پۀ تماشه ووم او پېغله د جامو پۀ تماشه وه اوس خو مې پېغله د ډېر نزدې نه اوليدله هر څو کۀ د پېغلې مخ پۀ نقاب کښې پټ ؤ خو د پېغلې سترګې او ښکُلي سپين مرمرين لاسونو د پېغلې د ښائست ګواهي ورکوله پېغلې جامې خوښې کړې او د ماشوم مخې ته ئې کېښودې ماشوم د هغې جوړې د قيمت تپوس اوکړو او ما ورته د جوړې څوارلس سوه روپۍ يادې کړې ماشوم پېغلې ته اوکتل او خپل جيب ته ئې لاس کړو ماشو د جيب نه قلم راواخستو او د

(c) ketabton.com: The Digital Library

پېغلې پـۀ لاس ئـې څـۀ اولیکـل پېغلـې خپـل لاس تـه اوکتـل بیـا ئـې د ماشـوم نـه قلـم واخسـتو او د ماشـوم پـۀ لاس ئـې څـۀ اولیکـل ماشـوم زر زما نه تپوس اوکړو

" پۀ دولس سوه به وَ نۀ شي؟ "

پۀ جواب کښې ما د ماشوم نه اوپوښتل چې

" ولې دا ګونګې ده؟ "

او ماشوم جواب راکړو چې

" او ماما دا ګونګې ده "

****

(c) ketabton.com: The Digital Library

خدا که ژړا

(c) ketabton.com: The Digital Library

خندا کۀ ژړا

د تیمور خان مور تمبل پۀ لاس دا خبره اوکړه چې

" زما دغه ایکې یو نیازبین بچے دے او زۀ به د خپل زوي تیمور خان وادۀ په داسې ډونګ سره سر ته رسوومه چې د تمام محلت خلک ئې پۀ تماشو ستړي شي "

هر څو که د تیمور خان پلار شمشیر ګل کاکا د تنګ ټکور خلاف ؤ خو د تیمور خان مور د خپل زوي د وادۀ خوشحالي د تنګ ټکور نه بغیر نیمګړې ګڼله د تیمور خان د مور پښه د ډېرې خوشحالۍ نه پۀ زمکه نۀ لګېده توده توده پره وه چاته به ئې د یۀ کار ښودنه کوله او چاته د بل کار.

" دغې تۀ دا لوښي اووینځه ....او فلانکۍ تۀ خلکو له اوبۀ ورکوه.......وریږې تۀ مېلمنو ته وریژې اچوه "

او دغه رنګ خپله خبره به ئې مخ پۀ وړاندې بوتله چې

" ټولو ته وایم ګورے چې مېلمانۀ درنه خفه نۀ شي "

او پۀ منډه منډه به د پیغلو پۀ محفل ورننوتله.

(c) ketabton.com: The Digital Library

" یـهٔ جینکـو سـندرې وایـئ کنـه تاسـو خـو داسـې غلـې ناسـتې یـئ او کـهٔ سـندرې نـهٔ درځـي هلئ......پاسـئ څـهٔ غـم خـو نـهٔ دے پـهٔ کـور کښـې مـې پـهٔ وړومبـي ځـل خوشـحالي راغلـې ده لاد دې نـه زیاتـه خوشحالي به لاکله پهٔ ما راځي "

او بیـا پخپلـه ئـې تمبـل تـه لاس کـړو یـؤ ځـل دوه د ګوتـو پـهٔ سـرونو د تمبـل غـاړه او بیـا د لاس پـهٔ ورغـوي د تمبـل مېـنځ تـه خپـل لاس راواچولو او شروع ئې اوکړه۔

" پهٔ هلکه وره راوله "

" برغه تماشه راوله "

" توره دې لونګي او زرین دې شال دے "

" نن د تیمورخان او د خندا وار دے "

او کلـه کلـه خـو سـره د تمبـل بـه پـهٔ ګـډا هـم ورغلـه محفـل بـه ئـې ګـرم کـړو جونـه بـه ئـې راپـارې کـړې چـا بـه لاسـونه پړقـول چـا بـه سـندرې وئیلـې او چـا بـه ګـډاګانې خنـداګانې کـولې تـر دې چـې بعضـو ښـځو خـو بـه پټکښـې د وریـژو ډکـې غـورۍ هـم پرېښـودې او د تیمـور خـان د مـور د ګـډا پـهٔ تماشـه بـه وې چـې پـهٔ دې کښـې د تیمـور خـان پـلار شمشـېرګل کاکـا د بیټـک د یـؤ دېـوال پـهٔ سـر سـر راښـکاره کـړو پهٔ غصه غصه انداز کښې ئې اووئیل

" دا څـهٔ غوبـل مـو جـوړ کـړے دے ...... بنـد کـړې دا فضـولیات ......د ځان نه مو راته ډمان ساز کړې دي "

(c) ketabton.com: The Digital Library

او بيا د دې خبرې کولو سره ئې د تيمور خان مور ته اوکتل او په مُسکي شان انداز کښې ئې اووئيل

" او دې ته پکښې اوګوره ....ته خو د عقيدې ښځه يې ....په سپين سر دې د ورو سره ځان سم کړے دے بنده کړه دا ډمخانه چې د ډنګ اواز وا نۀ ورم "

د شمشېر ګل کاکا د قاربدو سره خاموشي شوه د جونو محفل پيکه شو او د تيمور خان مور د خپل ځان سره په ګونيدو شوه او بيا ئې اووئيل چې

" ته وس دۀ ته ګوره ....ستا وس د ښځو په کار کښې څۀ کار دے خو ځه چرته د خپلو مېلمنو سره کېښنه د ځلورو مياشتو په تبليغ کښې څۀ لاړې چې د ځان نه دې راته اوس مُلا جوړ کړے دے ځه خپل کار کوه دا خو وړۀ دي څۀ به کوي نو ستا پکښې څۀ کار دے "

د تيمور خان مور خپله خبره جاري اوساتله چې

" او بيا نن ؟ ....نن خو د خوشحالۍ ورځ ده داسې د خوشحالۍ ورځې کله کله وي او زما په کور کښې خو دا خوشحالي وړومبۍ خوشحالي ده خدائے خبر چې بله خوشحالي به کله راځي زما خو بل زوے هم نشته په شپږو لوريانو د بره دغه يو ککے خدائے راکړے دے چې زۀ نن د خپل نيازبين زوي په خوشحالۍ خوشحالي او نۀ کړم نو کله به کووم "

(c) ketabton.com: The Digital Library

د تیمور خان د مور او پلار تر مېنځه دا خبرې لا ختمې نه وې چې په بل اړخ د تیمور خان د ترونو او ماماګانو بچي سره د تیمور خان په ډنګ ډونګ او په ګډا ګانو په کوڅه راننوتل د چا په لاسونو کښې تمانچې وې او د چا په لاسونو کښې د پټاخو ډبې وو ټولو د ډزو یو لوئے غوبل جوړ کړے ؤ ډز ډوز د سازونو او سندرو شور د ماشومانو ها هو او ګڼه ګوڼه ـ تیمورخان پخپله د کلاشنکوف بوړ کش کړو اسمان ته ئې اونیوه او په ماشه ئې ګوته ټینګه کړه ـ

دړه دړ دړه دړ دړه....

د کلاشنکوف پوره جاجر ئې تش کړو ـ

شمشېر ګل کاکا چې دغه غوبل ته اوکتل نو د برداشت ماده ئې ختمه شوه په ځان پوهه نه شو او په دېوال ئې بره راودانګل او په غصه سره ئې د یو کس نیم نه ځپېړه پورته کړه او وَئې وئیل

" دا څه کوي لوفرانو ....ماله کار ګورئ ....ځئ اوځئ مېلمه کوربه نه پېژنم چې په عقیده کېښنئ خو ټهیک ده او که خفګانونه غوبل جوړوئ نو په مخه مو ښه چې وَ مو نه وینم "

او خپل زوي تیمور خان ته ئې مخ راواړولو او وَئې وئیل ـ

" تا څه د ځان نه لېونے جوړ کړے دے ....دا خلک خو هم تاله مبارکۍ له راځي او ته د ماشومانو سره امبراقې وهې او دا په لاس کښې دې دا ټوپک څه کوي تاته ما نه دي وئیلي چې د لوفرانو سره مه ملګرے کېږه ....ځه هلته د خپلو مېلمنو سره کېښنه "

(c) ketabton.com: The Digital Library

شمشېر ګل کاکا د تيمورخان سره پـهٔ دې خبرو ؤ چې د شاه اړخ نه چا اواز اوکړو چې

" کاکا د تيمور خان پهٔ مور څهٔ چل شوے او راپرېوتې ده "

شمشېر ګل کاکا او تيمورخان چې شاته اوکتل نو د کور ټولې زنانه يو ځائے ته راټولې شوې وې او يوه لويه واوېلا جوړه شوه داسې واوېلا چې نهٔ خو شوک پهٔ خندا پوهېده او نهٔ پهٔ ژړا چا دا پېچان نهٔ شو کولے چې دا راجمع شوي خلک ژاړي او کهٔ خاندي شمشېر ګل کاکا او تيمور خان ورمنډه کړه او چې د راجمع شوو زنانو پهٔ مېنځ کښې ئې د تيمور خان مور ته اوکتل نو د تيمور خان د مور پهٔ تندي د وينو سېلاب رامات وو تيمورخان چې خپله مور پهٔ خپله غېږه کښې راوچته کړه او وۀ ئې کتل نو د تيمور خان د مور د تندي نه د کلاشنکوف ګولۍ پورې راپورې وتلې ده.

****

(c) ketabton.com: The Digital Library

رحم

(c) ketabton.com: The Digital Library

رحم

هسې خو د تماشې خلک بنۀ ډېر او بې شماره ؤ خو يۀ هم پکښې داسې نۀ ؤ چې تاروګې تۀ ئې دومره قدرې وئيلي وے چې

" ظلم مۀ کوه "

تاروګې چې به هغې له ګُزار ورکړو نو هغې به منډه کړه چغې به ئې کړې او د سترګو نه به ئې د اوښکو يو سيلاب جاري شو ګېر چاپېره به ئې اوکتل زړۀ ئې غوښتل چې دې ګېر چاپېره تماشګيرو خلکو ته اووائي چې د دې ظالم نه مې خلاصه کړي خو زر به ئې سر خکته کړو او د ځان سره به ئې پۀ زړۀ زړۀ کښې اووئيل چې

" ولې دا خلک نۀ پوهېږي؟....... کۀ دوي ظلم نۀ پېژني ....او کۀ د دوي پۀ سينه کښې زړونه نشته "

خو د تاروګې پۀ دې عمل هر چا ځان شپېلے کړے ؤ او تشه تماشه به ئې کوله او نۀ تاروګې ته دا احساس کېدو چې

" د خدائے بنده دا خو هم د الله مخلوق دے او پۀ سينه کښې زړۀ لري څۀ اوشو کۀ ستا د پټې نه ئې يوه شوړه شوتل اوخوړل "

(c) ketabton.com: The Digital Library

خو د تـاروګي پـهٔ زړهٔ کښـې لږ شـان رحـم هـم نـهٔ راتلـو تـاروګي چـې دا ځـل لښـتـې تـه لاس کـړو نـو تـاروګي تـه داسـې محسوسـه شـوه لکـه چـې تـاروګي لـه چـا دوه برغـې لتـې ورکـړې وي تـاروګـے پـهٔ زمکـه ګـډه وه راپرېوتـو هغـه چـې پـهٔ خـوارو سـترګو اوکتـل نـو د پيـر صـباق مـولائي صـبب خـره پـهٔ منـډه روانـه وه هغـه يـو نظـر خـرې تـه اوکتـل او بيـا ئـې سـترګې خکتـه کـړې لکـه چـې ورتـه د خپـل جبـر احسـاس شـوے وي۔

****

(c) ketabton.com: The Digital Library

د مینې ګور

(c) ketabton.com: The Digital Library

د مینې کور

ما د انسان په شکل کښې ځناور په ورمبې ځل اولیدهٔ اګر چې تاسو به دا وایئ چې د انسان په شکل کښې او ځناور؟.

" او بلکل ...... د انسان په شکل کښې او ځناور "

خو نهٔ پوهېږم چې څنګه په کومه ژبه او په کومو لفظونو کښې بیان کړم هغه درد ، هغه څړیکه، هغه احساس او هغه د اوښکو ډکې غمژنې سترګې.

" هائ هائ ...... هېر به مې نهٔ شي خو چې دهٔ ته ولې دغه درد دغه څړیکه نهٔ محسوسېدهٔ؟ ...... ما ډېر څهٔ لیدلي اؤریدلي او محسوس کړي وو خو داسې حالات، واقعات او ظلم زیاتے مې نهٔ ؤ لیدلے ...... اوس هم چې را یاد شي نو غونږے را باندې ځیږ ځیږ شي او د وجود ویښته مې نیغ اودرېږي او ډېره لویه ویره مې واخلي او د ځان سره دا یوه خبره بار بار کوم چې

" دا انسان ؤ؟"

" نا نا نا ...... څوک وائي چې دا انسان ؤ او کهٔ دا انسان ؤ نو بیا دهٔ ته دغه احساس ولې وَ نهٔ شو اخر چې دا انسانان ولې دومره ظالمان دي ایا ګینې زهٔ هم انسان یم او کهٔ چرې زهٔ انسان یم نو بیا

(c) ketabton.com: The Digital Library

خو د داسې انسانيت نۀ زما چوټ بغاوت دے ځکه چې هغه مې بلکل د زړۀ نه نۀ اوځي هره لحظه هر ساعت راته هم دغه حالات مخې مخې ته کيږي "

هغه ورځ يۀ ځوان زلمے وينم چې راروان ؤ يو لاس کښې ئې ټوپک او ترخ ته ئې پنجره زوړنده کړې وه او د ښکار نه واپس د خپل کور پۀ طرف د خوشحالۍ نه پۀ ټوپونو ټوپونو راروان ؤ کله چې تر ما راورسېدو نو يۀ شېبه زما سره اودريدۀ چې زما پام سمدستې د پنجرې هغه بې وسه مرغۍ ته شو کومه مرغۍ چې دغې ځوان نيولې وه او د پنجرې پۀ دغه قېد کښې ئې بندي کړې وه.

ما چې د پنجرې هغې قېدي مرغۍ ته پۀ زور زېر اوکتل نو د هغې هغه خوار خوار نظر زما زړۀ راولړزولو او زما پۀ زړۀ ئې داسې زلزله راوسته چې زۀ دَ خود نه بېخوده شوم ما چې کله د مرغۍ پۀ سترګو کښې سترګې ښخې کړې نو ما د هغې مرغۍ د ژوند ټول حال احوال داسې محسوس کړۀ لکه چې مرغۍ ماته خپله ټوله د ژوند قيصه کوله او ما اؤرېدله ما د هغې پۀ سترګو کښې د بې وسۍ د غټو غټو اوښکو سره سره د هغې هغه سوالونه مينتونه هغه چغې کوکارې محسوسې کړې چې د بيانولو نۀ وې هغې هم ښکُلے او ازاد ژوند تېرول غوښتل هغې هم د خپل يار سره د مينې محبت د ژوند خوبونه ليدل هغې هم بچې لرل هغې د خپلو بچو سره د محبت او د خوشحالۍ ژوند تېرول غوښتل د هغې هم کور ؤ

(c) ketabton.com: The Digital Library

خو د هغې په دغه احساساتو دغه ظالم نۀ پوهېدو هغې د هغه زندان د ماتولو کوششونه هم کول خو هغې هېڅ توان نۀ درلودۀ هغه په دغه زندان کښې په ارمان ارمان د خپل ژوند نه لاس په سر شوه خو هغه ظالم ته دا پته وۀ نۀ لګیده چې مرغۍ په اخري سلګۍ کښې دا ټپه هم اوکړه چې

زما د مینې کور دې وران کړو
ظالمه خدائے دې پۀ تا اوکړي فسادونه

****

(c) ketabton.com: The Digital Library

لوی سرے

(c) ketabton.com: The Digital Library

لوړې سړې

د کلي ټول خلک په يو ترپ راورسېدل چا په لاسونو کښې لوړې راخستې وې او چا به خاوري کټې نه کتلې خو رابغولې به ئې يو آما لګيا وو سم يو لوئے غوبل ؤ چا پکښې دا اواز اوکړو چې

" د اوبو نه کار واخلئ"

نو د اوبو اواز څه ؤ چې د جومات ټوله ټينکۍ بيا د اوبو نه خالي پرته وه ځائے په ځائے بيا هم لوکي راختل خو چې کوم لوئے نا تاري اؤر د جومات په بروزه لګېدلے ؤ نو هغه مړ شوے ؤ خلک ټول ستړي ستړي او ساه ساه وو ټولو خلکو به د يو بل نه پوښتل چې دا اؤر څنګه او چا لګولے ؤ دغه خبرې اترې لاجاري وې چې يو کس خوا کښې ولاړ د نهه لسو کالو يو ماشوم راونيولو او دوه درې څپېړې ئې ترې ښه جوښتې اوتمبولې چې په هغې سره ماشوم چغې کړې او ټولو راغونډو شوو خلکو زر په حيرانتيا سره اوکتل بعضو کسانو د ماشوم د خلاصي په نيت هم وړمنډه کړه خو په دې کښې صبرو ترور د لرې نه اواز اوکړو او سرتور سر ئې رامنډې وهلې لکه چې د ماشوم په چغو خبر شوې وه او دغه وه چې راورسېده صبرو ترور د رارسېدو سره په خپل سر لوپټه سمه کړه د ماشوم د لاس نه

(c) ketabton.com: The Digital Library

ئـې د مـاچس ډبـے اوغورځولـو او کلـک ئـې پـۀ خپلـه غېـږه کښېـې راونيولـو د ماشـوم د لاس نـه د مـاچس غـورزول د ټولـو خلکـو د پوښتنو جواب وو۔

صبرو تـرور ماشـوم پـۀ تندي ښـکُل کـړو او دا ئـې اووئيـل چـې دا خـو زمـا سـاده بچـے دے دومـره ظلـم څـوک کـوي دا خـو نـۀ پـوهېږي نـو تاسـو خـو د جرګـو خلـک يئ صـبرو تـرور څـو سـتغې سـپورې اووئيلـې د خپـل زوي پـۀ سـر ئـې لاس راښـکود او سـره د خپـل زوي کـور تـه روانـه شـوه ...... سـاده کـۀ رښـتيا سـاده ؤ او کـۀ نـۀ خو چـې صبرو تـرور بـه ورتـه سـاده وئيلـو نـو پـۀ ټـول کلـي کښـې پـۀ سـاده مشـهور ؤ د سـاده خپـل نـوم زر ولـي خـان ؤ خـو سـاده نـوم ئـې رښـتيا پـۀ ټـول ژونـد کښـې سـادګي راوسـتلې وه دغـه شـان وختونـه تېرېـدل او زرولـي خـان سـاده د ژونـد ورځـې شـپې پـۀ مختلفـو تکليفونـو کښـې صـبا کـولې د زر ولـي خـان سـاده د ژونـد تکليفـات دومـره ډېـر وو چـې بعضـي بعضـي غټ غټ تکليفونه بـه زر ولـي خـان سـاده تـه هېڅ هـم نـۀ وو او نـۀ بـه ئـې محسوسول۔

ولـې چـې زرولـي خـان سـاده د صـبرو تـرور مشـرے زوے ؤ او د زر ولـي خـان سـاده نـه چـې کـوم کشـران ورونـه وو نـو هغـوي ټولـو لـه صـبرو تـرور ودونـه کـړي وو خـو زر ولـي خـان سـاده لـه ئـې لا وادۀ نـۀ ؤ کـړے پـۀ دې راز څـوک هـم نـۀ وو پوهـه چـې زر ولـي خـان سـاده لـه صـبرو تـرور وادۀ نـۀ کـوي او کـۀ زر ولـي خـان سـاده وادۀ کـول نـۀ غـواړي خـو دومـره ضـرور پوهـه وو چـې زر ولـي خـان سـاده يـو ډېـر ښـۀ او اخلاقـي انسـان ؤ

(c) ketabton.com: The Digital Library

چرته تري په ژوند څوک ازار شوي نه وو او په کار روزګار کښې هم د چا نه کم نه ؤ ښه تکړه انسان ؤ په قد بود هم ښه دنګ پوره شپږ نیم فوټه ؤ او نه خو په لاسو پښو معزوره ؤ ښه سم دم انسان وو خو خدائے خبر چې د زرولي خان ساده د زړه دنیا ولې نیمګړې ښکاریده.

که چرته چا به د زر ولي خان ساده نه اوپوښتل چې ته ولې واده نه کوې نو هغه به نرے شان مُسکے شو خو د دغې مُسکا په معنه څوک هم نه پوهېدل او دغسې د زر ولي خان ساده په سر کښې سپین اولګېدل ګیره ئې سپینه شوه او صبرو ترور داسې عمر ته اورسېدله چې د هغې علاج لا تر اوسه پورې نه دے پېدا شوے او د څه لړې ناروغۍ نه پس صبرو ترور د مرګ په خوب اوده شوه د صبرو ترور جنازې ته د کلي ګڼ خلک راغلي وو هر سړي د زر ولي خان ساده سره خپل غم شریکولو د غه وخت کښې چا د زر ولي خان ساده نه غلي غوندې اوپوښتل چې ساده ګله اوس خو به خپل کور اباد وې کنه ساده ګل یو سوړ اسویلے اوکړو په مخ ئې غټې غټې اوښکې راوبهېدې او په ګیره کښې ورکې شوې او هغه غریو نیولي اووئیل

" زما عظیمه مور "

زما عظیمه مور چې ژوندۍ وه نو ما د هغې په مینه کښې څوک شریکول نه غوښتل او څکه ما د واده نوم نه شو اخستے ما خپل ټول عمر د خپلې مور په خدمت کښې تېر کړو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

" خو زۀ "

زۀ پـۀ دې خوشـحاله يـم چـې د هغـې د مـرګ نـه پـس هـم زۀ د هغـې پـۀ مينـه کښـې څـوک شـريک نـۀ کـړم ځکـه چـې زمـا د مـور مينـه ډېـره عظيمـه مينـه ده او پـۀ دغـه غظيمـه مينـه کښـې ماتـه د بـل چـا نـوم شريکول ډېر لوی جُرم ښکاري -

د زر ولـي خـان سـاده پـۀ دې خبرو سـره ټولـو خلکـو يـؤ بـل تـه اوکتـل او د ځـان سـره ئـې اوږئيـل چـې زر ولـي خـان سـاده خـو ډېـر لـوئے سـړے دے او بيـا چـې کلـه د زر ولـي خـان سـاده مـور صـبرو تـرور خـاؤرو تـه اوسـپارلے شـوه او جنـازې تـه راغلـي خلـک ټـول خپلـو کورنـو تـه اورسـېدل نـو بيـا چـا د جنازې اعـلان اوکـړو چـې پـۀ دا ځـل اعـلان کولـو سـره اعـلان اورېـدونکي ټـول خلـک حـق دق او حېـران شـول او دغـه شـان د کلـي محلـت خلـک ټـول خبـر شـول چـې زر ولـي خـان سـاده د خپلي مور قبر ته ډېره وهلې د مرګ پۀ خوب اودۀ ؤ -

****

(c) ketabton.com: The Digital Library

تش لاس

(c) ketabton.com: The Digital Library

تش لاس

فخري کاکا چې د لوئې اختر مونځ پۀ عيدګاه کښې ادا کړو نو د يؤ څو کسانو سره ئې د اختر مبارکي اوکړه او نيغ خپل کور پله روان شو څه ساعت پس خپل کور ته د رسېدو سره ئې خپلې کور وداني ګل بشرې ته اووئيل چې

" للّٰه دې زمونږه مدد اوکړي ګينې ډېره ګرانه ده يو خوا ګراني دومره حد ته رسېدلې ده چې هر څۀ د اسمان سره خبرې کوي او بل خوا کۀ للّٰه پاک راله اولاد راکړے وے نو نن به مې داسې حال نۀ ؤ ولې چې دا وخت زما د کار روزګار نۀ بلکې د جومات پۀ ګوټ کښې د للّٰه للّٰه ذکر کولو دے خو بس څۀ اوکړم مجبوري ده نو......دا نور مخلوق اوګوره خپل اخترونه کوي خوشحالیانې کوي قربانۍ کوي او زمونږ د خوارانو قسمت.........هئ هئ ......پۀ ننۍ مبارکه ورځ مې هم پۀ دې عمر دمه نشته"

او بيا ئې يؤ اسوېلے اوکړو خپل اوزار ئې پۀ اوږه راواړولو او پۀ رېپېدلو قدمونو ئې پۀ قلاره قلاره د شاهي پارک لار اونيوه شاهي پارک ته چې اورسېدلو نو ورومبے شروع ئې د شېر عالم او مېمونۍ د قيصې نه اوکړه او چې ګهنټه نيمه کېدله نو فخري

(c) ketabton.com: The Digital Library

کاکا د تمبل په جرق او د خپل خوږ اواز په جادو د پارک ټول خلک ګېر چاپېره د خپل ځان په تماشه کړي وو لا به چا فخري کا کا ته څۀ ورکول چې يو تور مخي پوليس والا د غه ګنه خوره کړه او فخرے کاکا تش لاس کور ته روان شو -

****

(c) ketabton.com: The Digital Library

زهر

(c) ketabton.com: The Digital Library

زهر

دغــه شـپه د کــور ټولــو خلقــو تــه ډېـره درنــه محسوسـېده خــو چــا یؤ بــل تــه اظهــار نـۀ شـو کـولے شـپه پخـه وه خـو د ټـول کـور پـۀ دغــه یـوه کوټـه کښــې رڼــا اوس هــم ویښــه وه هغــې تــه پـۀ مېـز ډېـر کتابونــه پراتــۀ وو یاســمین پــۀ مېــز پــروت د ټــي وي ریمــوټ تــه لاس کــړو او ټــي وي ئې بند کړو۔

بــل خــواه پــۀ مېــز پرتــه د کاغــذ یــوه پاڼــه د پکــي هــوا خوزولــه یاسـمین دغــه پاڼــه راوچتــه کـړه او پــۀ دغــه پاڼــه لــیکلے شــوي خــط تــه ئـې پـۀ زیـر زیـر کتــل .... خـط ئـې لا پــوره لوسـتلے نـۀ ؤ چـې لاسـونه ئـې پۀ رپېدو شو

او پاڼــه ئــې د لاســونو نــه پرېوتــه .... هغــې چــې پــه رپېــدلو لاسـونو د رڼـا مـخ د مېـز نـه را اوچـت کـړو نـو د رڼـا پـۀ خُلـۀ د زهـرو خوړلو لۀ وجې وینه رابهېدلې وه۔

****

(c) ketabton.com: The Digital Library

تمنّا

(c) ketabton.com: The Digital Library

تمنّا

د هغې هم دغه يوه تمنّا وه! چې کله به هُږم پۀ څۀ خبره خفه شوه نو زر زر به ئې پۀ خپله تمنّا خپل زړۀ ته تسلي ورکوله او اکثر به ئې بره اسمان ته اوکتل او دا به ئې د ځان سره اووئيل چې

"شکر دے خدايه چې دغه يوه تمنّا خو لرم ګينې ډېره ګرانه ده ولې چې زما ځواني دلته د بيلتانۀ اؤر اوسېزله او د هغۀ ځواني د عربستان مسافرۍ"

خو پۀ هغه ورځ چې د هغې د کور پۀ کوڅه کښې د ګاډي د ناڅاپي بريکونو اوازونه د هغې تر غوږو شول نو زړۀ ئې يو درز اوکړو ګېر چاپېره ئې اوکتل او پۀ منډه دروازې پله ورغله هغې چې د دروازې پۀ سوري کښې اوکتل نو د هغې تمنّا د خان د ګاډي د ټېر د لاندې اخري سلګۍ وهلې

****

(c) ketabton.com: The Digital Library

جرم

(c) ketabton.com: The Digital Library

جرم

نۀ ده معلومه چې د دې نه وړاندې به ئې نور څومره خلک وژلي وو چې اوس زما نمبر ؤ او زۀ خو څۀ چې راسره ولاړ نور هم يؤ څو ياران وو خدائے خبر چې هغوي به ئې هم وژلي وو او کنه .... خو

"هن ربښتيا"

د يو کس نيم زبېرګے زما هم تر غوږو شوے ؤ او داسې راته محسوسېدله لکه چې راسره نور ياران هم قتلوي خو بيا وروستو هډو خبر نۀ شوم چې ګينې دا ولې څنګه او څۀ اوشو خير! زۀ بيا هم پۀ دې خفه نۀ ووم چې ولې قتل شوم خو پۀ دې ضرور خفه ووم چې د قاتل پۀ زړۀ کښې ولې نۀ راتلل هغه ته دا احساس ولې نۀ کېدلو چې زۀ دا دومره غټ ظلم ولې کووم خو دومره به اووايم چې شائد هغه به نۀ پوهېدو خو نا......ولې چې پۀ دغه وخت کښې خو د قاتل پلار هم موجوده ؤ.

او بيا داسې پلار چې ښه اوږده سپينه ګيره پۀ سر سپينه پګړۍ او لاس کښې ښې اوږدې تسبيح او دا خو څۀ چې پۀ هره خبره کښې به ئې د احاديثو حواله هم ورکوله او د هغۀ د رويې نه داسې

(c) ketabton.com: The Digital Library

محسوسـېدله لکـه چـې هغـه ښـځ لـوئے پوهـه او پرهېزګـاره انسـان ؤ ولـې چـې هـر چاتـه بـه ئـې ښـځ ښـځ نصـيحتونه كـول او د پـردې كولـو پـځ بـاره كښـې خـو بـه ئـې هـر چاتـه نصـيحت كولـو خـو د هغـې بـاوجود چـې د هغـه پېغلـه لـور پـځ داسـې لبـاس كښـې د خپـل كـور نـه راووتلـه چـې د هغـې نـه حيـا لـه هـم حيـا ورتلله......او چـې پـلار خپلـې لـور تـه اوكتـل نو غاړه ئې تازه كړه او خپلو تسبو له ئې زور وركړو

لكه چې د غه جرم هغه ته هډو جرم نۀ ښكارېدو .

****

(c) ketabton.com: The Digital Library

چغې

(c) ketabton.com: The Digital Library

چغې

د قمر ګل کاکا دوکان به په مازيګري کښې داسې ګرم ؤ لکه چې مېله لګېدلې وي ځکه چې په دغه ټول کلي کښې صرف هم دغه يؤ دوکان ؤ او دغه وجه وه چې کله د ورځې به د کلي ټول خلک په خپلو کارونو کښې بوښت وو خو د مازيګر اوزګار وخت کښې به ئې د قمر ګل کاکا د دوکان نه سود سودا کوله او څه خلک خو به د مازيګر اينجوائمنټ لپاره هم راتلل يؤ خوا کله د خلکو د راجمع کېدلو وجه د ځائے ځګي بښګلا او د زبردستې فضا خوندونه وو نو بل خوا قمرګل کاکا هم د خپل دوکان مخې ته کټونه اچولي وو چې د کلي د سپين ګيرو مشرانو به ورباندې د حُجرې مينه ماتېدله او دغه شان به ور پکښې د روانو چارو سياسي سماجي بحثونه هم کېدل کله په پوره نړۍ کښې به څه قسم نوے کار هم شوے ؤ نو ټول به ورنه خبرېدل دغه وجه وه چې ټول مازيګر به پکښې د کلي ټول مشران کشران په ډېره مينه راغونډېدل.

هغه ورځ هم د کلي خلک د معمول مطابق راغونډ شوي وو يو ځائے بل ځائے ټولګي ټولګي ګپونه لګولے کېدل چې په دې کښې

(c) ketabton.com: The Digital Library

ناګهانه یو ډز اوشو چې د ډز اؤرېدو سره د ټولو خلکو توجو ډز پله لاړه .څۀ ساعت ټول خلک خاموشه وو خو بیا خپل ګپ شپ ته متوجې کېدل چې د قمرګل کاکا د کور نه د یؤ ماشوم وریتې وریتې کریکې راوچتې شوې دغه کریکو اؤرېدو سره قمر ګل کاکا دوکان کولاؤ پرېښودو او پښې ابله ئې خپل کور پله منډه کړه .

خلک هم ټول ډېر پۀ حېرانتیا سره ګډوډ پۀ قمر ګل کاکا وریسې شول قمر ګل کاکا چې پۀ خپل کور ور دننه شو نو د ورننوتلو سره ئې د خپل ورکوټي زوي کاشف خان پۀ لاس کښې تمانچه اولیده چې د تمانچې پۀ لیدو هغه نور هم وار خطا شو او پۀ تُندی ئې پۀ کاشف خان ورمنډه کړه غرض ئې دا ؤ چې د کاشف خان د لاس نه تمانچه واخلي خو لا به ئې د کاشف خان د ورکوټو چاچو نه تمانچه اخستله چې نظر ئې د کور پۀ انګن کښې د کاشف خان پۀ مور پرېوتو د قمر ګل کاکا دغه نظر د کاشف خان پۀ مور پرېوتل څۀ ؤ چې زړۀ ئې یو درز اوکړو خُلۀ ئې وچه شوه او پۀ مرۍ کښې ئې لاړې اونښتې او چې د کاشف خان مور له پۀ درنو قدمونو ورنزدې کیدو نو چغې ئې کړې.

****

(c) ketabton.com: The Digital Library

دري بني

(c) ketabton.com: The Digital Library

درې بنې

هسې خو دنيا دا خبره مني چې ښځه د هر کم اصل بوټي ده او چې چرته هم دوه يو ځائے شي نو بيا به ئې وطن په سر راخستے وي او چې لاد يوې بلې بنې شي نو بيا خو دنيا څه چې اسمان ته هم اؤر اچوي دا خو فضلي باچا وو چې درې ښځې ئې داسې د لاس لاندې ساتلې وې چې چا خو دې قهرت کړے وے او داسې هم نه وه چې ګينې فضلي باچا يو غصه ناک سړے ؤ او نه داسې وه چې د فضلي باچا د نوم سره باچا تکے ؤ نو دا به ګينې يو مالدار او يو دولتمند سړے ؤ د فضلي باچا خپل نوم فضل خان ؤ خو د وړوکوالي نه به ورته مور فضلي باچا نوم وئيلو نو هغه نوم ؤ چې په ټول کلي کښې به په فضلي باچا يادېدلو فضلي باچا يو غريب انسان ؤ په کور کلي کښې به ئې چې څه ديارې مزدوري اوکړه نو مابنام له به ئې په درې وارو ښځو ښه په خلاص مټ او په خوشحالۍ خوړله وجه هم دا وه چې قدرت فضلي باچا له داسې خوږ خوي ورکړے ؤ او داسې خوږ مزاجه انسان ؤ چې درې واړه ښځې به ئې تعبيدارې وې.

" هن ...... ربنتيا "

فضلي باچا دومره مست هم نه ؤ چې په دومره غريبۍ کښې ئې درې ښځې کولې خو هغه د چا خبره چې

(c) ketabton.com: The Digital Library

" خدائے چې چاته پېښنه کړي نو ځان دې ورته مېڅخه کړي "

د فضلي باچا دوه کشران ورونړه وو د ډېر غربت لۀ وجې پۀ فضلي باچا او د هغه پۀ ورونړو د هغوي پلار سبقونه نۀ وو وئيلي فضلي باچا او د هغۀ دواړه ورونړه پۀ داسې عمرونو کښې وو چې يو نا اشنا سړي به پکښې د مشر کشر پېژند ګلو نۀ شوه کولے کله چې درې واړه ورونړه زلموټي شول نو پلار ئې وفات شو او د کور ټولې زمه وارۍ د فضلي باچا پۀ سر شوې ۔فضلي باچا به پۀ کلي کښې دياړي مزدوري کوله او د کور خرچه به ئې وربانديې چلوله څۀ موده پس فضلي باچا د خپلو ورونړو سره مشوره اوکړه او د بابا د لاس پاتې شوے جائيداد نه ئې څۀ حصه خرڅه کړه او پۀ هغه پېسو ئې خپلو دواړو ورونړو له د سعودي ويزې واخستې چې پۀ هغې سره د هغوي د کور ګُزاره روانه شوه او چې څۀ موده تېره شوه نو فضلي باچا خپلو ورونړو له ودونه اوکړل او دغه شان د غربت د ژوند نه ئې لاسونه پۀ وتو وو دغه رنګ چې څۀ کال دوه نور تېر شول نو د فضلي باچا کشرانو ورونړو فضلي باچا له ګاډے واخستو اوس د فضلي باچا او د هغه د وړونړو ژوند ډېر د سور ژوند ؤ پۀ فضلي باچا او د هغۀ پۀ ورونړو به د ټول کلي بحث ؤ او اکثر له به پۀ ټول کلي کښې د هغوي پۀ محنت او اتفاق مثالونه پېش کېدل د هر چا پۀ خُلۀ به بله خبره نۀ وه خو د فضلي ورونړه داسې محنتي دي او داسې اتفاق ئې دے ۔

(c) ketabton.com: The Digital Library

دغــه خبــرې وې چــې د فضــلي باچــا پــهٔ ورونــو د چــا د نظــر تېــرهٔ غشـي ورپرېوتـو او يـوه ورځ دوارړه ورونـه سـحر وختـي پـهٔ يـو ګـاډي کښـې کـار لـه روان وو چـې د ګـاډي بريکونـه فېـل شـو او دواړه ورونـه سـره د ګـاډي تبـاه شـوي وو او د دواړو ورونـو ښـځې فضـلي باچـا تـه پـاتې شـوې خـو هغـه ورځ وه او نـن ورځ ده کـهٔ د فضـلي باچـا پـهٔ کـور کښـې چـا د ښـځو شر يـا د يـوې بلـې سـره خفګـان ليـدلے يـا د بـل د خُلـې نـه اؤرېـدلے ؤ او دا خـو څـهٔ چـې د فضـلي باچـا خپلـې ورومبـۍ ښـځې هـم داسـې نـهٔ وه محسوسـه کـړې چـې ګينـې زمـا پـهٔ حـق کښـې زمـا سـره نـور خلـک ولـې شـامل شـوي دي او دغـه شـان پـوره نهـه لـس کالـه تېـر شـو خـو چـا تـه ئـې دا احسـاس هـډو ور نـهٔ کـړو چـې ګينـې زهٔ دا هـر څـهٔ نـهٔ شـم برداشـت کـولے او ښـهٔ پـهٔ خوشـحالۍ بـه ئـې د خپلـو بنـو سـره وخـت تېراړولـو خـو چـې کلـه د کلـي پـهٔ غـټ جومـات کښـې د جمعـې د مـونځ پـهٔ موقـع ځـان مرګـي چاؤدنـه اوشـوه او د کلـي ډېـرې تورسـرې پکښـې کونـډې شـوې وې او ډېـر بچـي پکښـې يتيمـان شـوي وو چـې د دغـه چاؤدنې پـهٔ شـهيدانو کښـې فضـلي باچـا هـم شـامل ؤ او لاخـو د فضـلي باچـا د مـرګ مياشـت نـهٔ وه پـوره چـې د فضـلي باچـا د اولنـۍ ښـځې بـدې ورځـې شـروع شـوې او داسـې ورځ دې حرامـه وي چـې د فضـلي باچـا ورومبنـۍ ښـځې تـه بـه دواړه پـهٔ ډلـه شـوې نـهٔ وې او پهٔ شريکه به ئې وهلې نهٔ وه۔

****

(c) ketabton.com: The Digital Library

ننداره

(c) ketabton.com: The Digital Library

ننداره

ما لا هغې ته په وړومبي نظر سم کتلي نۀ وو چې سترګو مې زړۀ ته د هغې د سپين مخ تصوير لکه د اسماني بجلۍ د پړق پشان رسولے ؤ او بيا زړۀ ته د تصوير رسېدل هم داسې وو چې د زړۀ په درياب کښې مې بې چپنې او ناقرارتوب داسې چپه اووهله چې زۀ به ئې بيا بيا هڅولم چې يو ځل بيا د هغه ښاپېرۍ د حُسن ننداره اوکړه . خو بل خوا کۀ هر څو د هغې ښائست زړونه په خپل ځان پسې لکه د مقناطيس راښکودل خو زما په سترګو کښې هم د حيا درياب داسې په موج کښې ؤ چې سترګې مې خکته کړې او د خپل ځان سره مې رو غوندې اووئيل چې

" مړه داسې ښائستونه مۀ ګوره د کوم ښائست چې تۀ قابل نۀ يې "

خو په دې خبره مې زړۀ قائل نۀ ؤ او بيا بيا به ئې د هغه ښائست ننداره کول غوښتل او دغه شان ئې داسې د خود نه بې خوده کړم چې سترګې مې اوچتې کړې او يو ځل بيا هغې ته په کتو مجبوره شوم خو دا ځل کتل داسې نۀ وو دا ځل چې ما هغې ته اوکتل نو هغې هم ماته داسې کتل چې د هغې کتل هم زما د کتلو نه کم نۀ وو.

******

(c) ketabton.com: The Digital Library

څادر

(c) ketabton.com: The Digital Library

څادر

د سوات په نوي جوړ کړے شوي موټروے سفر کول د نازو ډېر غټ ارمان ؤ د کله نه چې د سوات په موټروے د ګاډو تګ راتګ شروع شوے ؤ نو نازو به هره ورځ خپل خاوند ته د سوات په موټروے د سفر کولو فرمائشونه کول او د نازو خاوند به د خپل کار روزګار او خپلو مصروفیاتو لۀ وجې نازو ته یوه بهانه او بله بهانه کوله خو دوېمه ورځ وه چې نازو هم خپل ځان بوټ کړے ؤ یؤ ضد نیولې وه او د خپل خاوند سره به ئې سمې خبرې هم نۀ کولې تر دې چې نازو خپل خاوند دغې خبرې ته تیار کړو خبره ئې اومنله او دغه ورځ د سوات پۀ موټروے تر پېښوره راغلۀ.

نازو چې پۀ پېښور کښې د بي ار ټي (BRT) بسونه اولیدل نو یوه بله تمنّا ئې پۀ زړۀ کښې راوچته شوه او خپل خاوند ته ئې اووئیل چې

" هسې هم پېښور ته راغلي یو او خدائے خبر چې بیا به کله راځو خو پۀ دغې غټ ګاډي کښې خو راله یؤ چکر راکړه کنه "

د نازو خاوند اول خو نازو ته انکار اوکړو خو چې نازو ته ئې اوکتل چې پۀ مخ ئې د خفګان اثار راخوریدل شروع شول او د نازو پۀ هر وخت کښې ضدونه ئې مخې ته شو نو زړۀ ئې د نازو دغه

(c) ketabton.com: The Digital Library

ارمـان هـم نيمګـړے پرېښـودل نـۀ غوښـتل او د نـازو سـره پـۀ دغـه خبره متفق شو.

نـازو چـې پـۀ سـتاپ بانـدې ګـاډي تـه اوختلـه او ګـاډے روان شـو نـو نـازو تـه داسـې محسوسـه شـوه لکـه چـې نـازو پـۀ اول ځـل داسـې سفر کـړے وي او لکـه چـې د دې نـه مخکښـې ئـې چرتـه نـۀ ؤ کـړے پـۀ نـازو د دغـه ګـاډي د چکـر دغـه سـفر ډېـر ښـۀ اولګېـدو او زړۀ ئـې غوښـتل چـې ټولـه ورځ ئـې پـۀ دغـه ګـاډي کښـې چکـرې لګـولے تـر دې چـې نـازو د پـوره پېښـور د بـې ارتـې پـۀ سـړک چکـرې راتـاؤ کـړې خـو چـې کلـه پـۀ سـتاپ د ګـاډي نـه راکوزيدلـه نـو د هغـې هغـه څـادر چـې د هغـې حيـا وه هغـه څـادر پـۀ کـوم کښـې چـې د هغـې هـر څـۀ پـټ وو اونښـتو او نـازو د بـې ارتـې نـه د راکوزيـدو پـۀ پـړوو کښـې ډېـره بـده بـده راپرېوتـه او چـې د نـازو خاونـد د نـازو راوچتولـو لپـاره رارسـېدو نو نازو بيا وازه خُلۀ پرته وه.

******

(c) ketabton.com: The Digital Library

ښاغلی محمد رسول ایلم زموږ د عصر یو زیرک او باشعوره ځلمی دی چې د شعر ویلو سره سره د نثر لیکلو د اهمیت او ضرورت احساس هم ورسره شته او د دغه احساس تر مخه د خپلو افسانو ورومبۍ مجموعه "غوټۍ اوښکې" په کتابي صورت پښتون اولس ته سپارل غواړي. دې مجموعه کښې ټولې شل افسانې شاملې دي. د جوړښت او رغاونې تر مخه دا مختصرې افسانې دي خو د اختصار باوجود د افسانې کره وزه او فني جوړښت ئې د لوستونکیو توجه ځان ته راکاږي. په هره افسانه کښې د ښاغلي ایلم مشاهده، د هر کردار د ماحول او نفسیاتو تر مخه متوجه او ماهر ترجماني، د پلاټ او واقعاتو په تسلسل کښې د تلوسې رنګ او په مجموعي توګه د پښتني کلتور ژوندۍ عکاسي د ښاغلي ایلم افسانو کښې لا زیات زړه راښکونه پیدا کوي. د افسانې په میدان کښې د ښاغلي ایلم چاپ دا ورومبی قدم دومره امیدناک دی چې په یقیني توګه د هغه د راروانو قدمونو نقشونه به ډېر پاخه او ځلانده ثابتوي. زه پوره اعتماد سره وایم چې د ښاغلي محمد رسول ایلم "غوټۍ اوښکې" به د پښتو افسانې د تخلیقي سفر تر "غوټۍ اوغوړېږي" تر مطالعه وارسي او د هغه د افسانوي سفر غوټۍ به ضرور غوړېدلې وي.

په مینه

پروفیسر ډاکټر حنیف خلیل

اسلام اباد ۱۰ اکتوبر ۲۰۲۱ء

عامر پرنټ اینډ پبلشرز پېښور
aamirprint2011@gmail.com
0300-9019499

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library